

Bassetin, Beaglen ja Dreeverin yhteiset ajokoesäännöt (Ruotsi)



Hyväksytty SKK:ssa 20.8.2013
Voimassa 1.7.2014 – 30.6.2017

Kääntäjän huomautus koskien sekä norjalaisten että ruotsalaisten sääntöjen käännöksiä:

Kääntäjä ei ota vastuuta käännöksen oikeellisuudesta. Sääntöjen sanojen ja lauseiden takana on ajokokeisiin ja metsästykseen liittyvää kansallista historiaa ja termistöä, jotka eivät aina vastaa yleiskieltä (vrt. suomalaiset ajokoesäännöt, joiden lauseet eivät nekään ole aina täysin yksiselitteisiä). Esimerkiksi meillä käytetään lyhyestä hukasta tappi-nimitystä, mutta sekä Ruotsissa, että Norjassa tappi (tappt, tap) tarkoittaa hukkaa yleensä. Jopa kenraalihukka on tappi, joskin kuolemantappi (dödstoppt). Ruotsissa ja Norjassa läpilöyryäkin koira herättelee, meillä herättelyllä tarkoitetaan vähäistä haukahtelua yöjäljellä. Myöskään ylituomari-nimeä ei muissa pohjoismaissa tunneta. Heillä on sen sijaan kokeessa sellaisia henkilöitä kuin komissaari, valtuusmies (fullmäktige), Kennelliiton edustaja jne. Vastaavia esimerkkejä on lukemattomia.

Käännös saattaa sisältää myös kääntäjän vajavaisesta kielitaidosta johtuvia virheitä.

Edellä mainituista syistä on lukijan tarkistettava käännöksen yksityiskohdat alkuperäiskielisistä säännöistä.

Käännös näyttää monessa kohdin käännökseltä. Se on tarkoituksellista, sillä sujuvaan kieleen pyrkiminen saattaa johtaa sisällön merkityksen muuttumiseen alkuperäisestä. Parempi tönkkö, mutta ymmärrettävä kieli kuin asiasisällön hämärtyminen.

Timo Kilpeläinen

Sisällys

1. KOKEET JA METSÄSTYS AJAVALLA KOIRALLA	4
1.1 KOKEEN TARKOITUS.....	4
1.2 METSÄSTYSMUOTO	4
1.3 EETTISET SÄÄNNÖT.....	4
2. SKK:N YLEISET SÄÄNNÖT	5
2.1 YLEISTÄ.....	5
2.2 ROKOTUKSET	6
2.3 TUNNISTUSMERKINTÄ.....	6
2.4 VASTUU.....	6
2.5 YLITSEPÄÄSEMÄTÖN ESTE	6
2.6 SOPIMATON KÄYTÖS	7
2.6.1 Tuomareiden ja koetoimihenkilöiden raportointivelvollisuus	7
2.7 ESTEET OSALLISTUA KOKEISIIN JA KILPAILUIHIN	7
2.7.1 Luonne	7
2.7.2 Tarttuvat sairaudet	7
2.7.3 Kantava narttu ja narttu, jolla on pennut.....	7
2.7.4 Pennut	7
2.7.5 Typistetyt koirat ja koirat, joilla ei ole ollut syntyessään täyspitkä häntä.....	7
2.7.6 Doping ja muut sopimattomat keinot	8
2.7.7. Kastroitu uros / narttu	8
3. ERITYISKERHOJEN (ROTUJÄRJESTÖJEN) YLEISET SÄÄNNÖKSET	9
3.1 ERITYISKERHO (ROTUJÄRJESTÖ)	9
3.2 PAIKALLISYHDISTYS.....	9
3.3 VALTUUSMIES (FULLMÄKTIGE, YLITUOMARI)	10
3.4 KOMISSAARI.....	10
3.5 MAASTOTUOMARI.....	10
3.5.1 Lyhyt tuomariohje	11
3.6 KOLLEGIO	11
3.7 KOIRAN OMISTAJAN VASTUU	12
3.7.1 Toimintaohjeet koiran omistajalle / -ohjaajalle	12
3.8 OSALLISTUMISOIKEUS	12
3.9 OSALLISTUMISOIKEUDEN RAJOITUKSET.....	13
3.9.1 Yleistä.....	13
3.9.2 Sopimaton käyttäytyminen koe-eläintä tai –eläimiä kohtaan	13
3.10 TEKNISET APUVÄLINEET	13
3.10.1 Tutka / GPS	13
3.10.2 Tekniset apuvälineet koiraa kutsuttaessa	13
3.10.3 Moottoriajoneuvot	14
3.11 VALITUS.....	14
4. KOEMUODOT	14
4.1 PERUSTEET	14
4.2 KOKEEN SIIRTO JA PERUUTTAMINEN	14

4.3 AJOKOE	15
4.3.1 Nuorten luokka / Nuorten koirien koe (Ukl).....	15
4.3.2 Avoimen luokan koe (Ökl)	15
4.3.3 Kansainvälinen ajokoe (CACIT)	15
4.4 KOEPÄIVÄ JA KOEAIKA.....	16
4.5 KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA AJOAIKA	16
4.6 AJOELÄIN JA AJETTAVAN TOTEAMINEN	16
4.7 KOKEEN KESKEYTTÄMINEN.....	16
4.8 KOKEEN UUSIMINEN.....	17
4.9 KAURISVAPAAUSKOE	17
4.9.1 Yleistä.....	17
5. ARVOSTELU JA PALKINTOSIJAN MÄÄRÄYTYMINEN	18
5.1 YLEISTÄ.....	18
5.2 ULKOPUOLISET TEKIJÄT JA SÄÄ	18
5.3 VARSINAISEN AJOTYÖSKENTELEN SEURAAMINEN.....	18
5.3.1 Eri ajojen yhteen laittaminen	18
5.3.2 Ajoajan kirjaaminen	18
5.3.3 Hukka	19
5.4 PALKINTOSIJAT / PALKINTOSIJAPISTEET	19
5.4.1 Palkintosijan yleiset vaatimukset	19
5.4.2 Ajoajat ja palkintosijojen pistevaatimukset.....	19
6. AJOKOKEEN OHJEET.....	20
6.1 YLEISTÄ.....	20
6.2 AJOELÄIN, JOHON KOIRA EI OLE TOTTUNUT	20
Momentti 1 – Haku / ylösottotyöskentely	20
Momentti 2 – herättely jäljellä	22
Momentti 3 – Ajotyöskentely	22
Momentti 4 – Herättely hukalla	24
Momentti 5 – Haukku/kuuluvuus.....	24
Momentti 6 – Äänenanto ajossa (sävykykyys)	25
Momentti 7 – Yhteistyö/tottelevaisuus.....	26
7. LISÄKIRJAUKSET	27
8. TULOKSISTA TIEDOTTAMINEN	27
9. AJOKOETUOMARIN KOULUTUSTA, OIKEUKSIEN MYÖNTÄMISTÄ JA JATKOKOULUTUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT .27	
9.1 TARKOITUS.....	27
9.2 YLEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ	27
9.3 OPPILAAN KOULUTUS.....	28
9.4 KOKELAAN PÄTEVÖITYMINEN	28
9.6 OIKEUKSIEN MYÖNTÄMINEN	29
9.6 TÄYDENNYSKOLUTUS	29

BASSETIN, BEAGLEN JA DREEVERIN AJOKOESÄÄNNÖT

1. KOKEET JA METSÄSTYS AJAVALLA KOIRALLA

1.1 KOKEEN TARKOITUS

Ajokokeen tarkoituksena on testata ajavia koiria ja arvioida niitä ominaisuuksia, joiden tulee olla jalostustyön perustana. Tarkoituksena on tuottaa koiria, jotka soveltuvat nykyaikaiseen metsästykseseen, metsästyskulttuuriimme ja riistanhoitotilanteeseemme.

1.2 METSÄSTYSMUOTO

Metsästys tapahtuu pohjoismaiseen tapaan yhdellä koiralla. Ajan koiran tulee etsiä riista ja haukkuen seurata sen jälkeä ja pitää riista liikkeellä kunnes metsästäjä haukun perusteella voi etsiä itselleen passipaikan, josta riistan oletetaan kulkevan. Koska metsästysmuoto perustuu yhden metsästäjän ja yhden koiran yhteistyöhön, painottuu pitkien ajoaikojen merkitys enemmän kuin muissa metsästysmuodoissa. Samalla tarvitaan jälkitarkkoja koiria, jotka eivät oikaise jäljellä vaan jotka rauhallisella ajotavalla saavat ajettavan luottavaisesti pysyttelemään reviirollaan ilman karkkoamista kauas tai piiloutumista maan alle.

1.3 EETTISET SÄÄNNÖT

Metsästyskoiran käyttö on hyvin vanhaa kulttuuria ja tehokkailla metsästyskoirilla, joita käytetään oikealla tavalla, on suuri merkitys metsästyksen onnistumisen ja hyvän metsästysetiikan kannalta. Eräs erityispiirre ruotsalaisessa metsästyskoiraperinteessä on sellaisten koirien käyttö, jotka työskentelevät yksin, kaukana ohjaajastaan. Tämän taustalla on ruotsalaisen maiseman luonne laajoine metsästysalueineen. Tällaiset olosuhteet asettavat hyvin suuret vaatimukset koiran tottelevaisuudelle ja metsästyskoulutukselle. Koiran ohjaajan tuntemus sekä koiran ominaisuuksista, että sen toiminnasta eri riistatilanteissa on myös tärkeää. Kaikissa yhteyksissä vaaditaan koiran ohjaajalta harkintaa ja tietämystä siitä suuresta vastuusta, joka hänellä on koiransa tekemisistä koskien riistaa, ihmisiä ja omaisuutta.

Koiran ohjaajan vastuu koirastaan

Metsästyskoirasta on huolehdittava hyvin. Sen kunnosta huolehtiminen, peruskoulutus ja metsästyskoulutus on hoidettava asianmukaisesti, jotta voidaan minimoida sekä koiran että sen metsästäjän riistan haavoittumisriskit. Muista, että kun koira on väsynyt, on aika lopettaa metsästys. Pane erityistä painoa sille, että pystyt kaikissa mahdollisissa tilanteissa kutsumaan koirasi luoksesi. Hyvin koulutettu, yhteistyöhaluinen ja rauhallinen metsästyskoira on suureksi avuksi metsästyksessä.

Koiran ohjaajan vastuu riistasta

Pidä itsesi ajan tasalla niistä säännöistä, jotka koskevat metsästystä ja metsästyskoiran koulutusta. Koirat, joita käytetään sallitun riistan metsästykseseen, eivät saa metsästää kiellettyjä riistaeläimiä. Älä koskaan laske toista koiraa riistalle, jonka ensimmäinen koira on jo väsyttänyt. Älä anna koiran metsästää vaikeissa sääolosuhteissa, kuten äärimmäisessä kylmyydessä, syvässä lumessa tai leikkaavassa hangessa.

Yhteinen vastuumme metsästyksessä koiralla

Rotujärjestöjen ja erikoiskoirayhdistysten järjestämät metsästyskokeet ovat hyvin tärkeitä välineitä jalostuksen kannalta ja siksi, että voitaisiin saada tuotetuksi sopivia ja käyttökelpoisia metsästyskoiria. Kaikkien

koiranomistajien tulisi pyrkiä edistämään rotunsa kehitystä osallistumalla koetoimintaan. Koiraa tulee käyttää vain metsästyksen avuksi tai metsästyskoulutukseen. Metsästyskoirien käyttöä elävällä riistalla ei tule käsittää pelkäsi urheiluksi, jossa metsästyskoiran käytöstä tulee itsetarkoitus. Ruotsalaisilla metsästäjillä on nykyisin suuri vapaus ja vastuu ja on tärkeää, että huolehdimme tästä luottamuksesta hyvin. Olemme kaikki joka päivä vastuussa metsästyksen tulevaisuudesta yleensä ja erityisesti metsästyksestä koiralla.

2. SKK:N YLEISET SÄÄNNÖT

2.1 YLEISTÄ

Toimeenpanneet SKK ja siihen liittyvät läänin- ja erikoisyhdistykset sekä viralliset rotujärjestöt.

Nämä säännöt on asetettu olemaan voimassa 1. 7. 2014 – 30.6.2016. Kaikki Ruotsin lainsäädännön ja FCI:n vaatimat muutokset on nähtävissä SKK:n verkkosivuilla (www.skk.se).

Seuraavat säännöt koskevat virallisia näyttelyitä, kokeita ja kilpailuja, joiden järjestäjänä on SKK, siihen liittyvät läänin- ja erikoisyhdistykset tai viralliset rotujärjestöt. Lisäksi ovat soveltuvin osin voimassa SKK:n säännöt sekä viranomais määräykset.

Kun koiria kokoontuu näyttelyihin, kokeisiin tai kilpailuihin, asetetaan sekä järjestäjille, että koirien omistajille ja ohjaajille vaatimuksia siitä, että ihmiset, koirat ja muut eläimet on hyvin suojattu tarttuvilta taudeilta ja vammoilta. Koirien hyvinvointi on aina etusijalla kaikissa SKK:n alaisuudessa järjestettävissä tapahtumissa.

On myös tärkeää, etteivät kohtuuttomat olosuhteet vaikuta arvostelun tuloksiin.

Osallistujien ja järjestäjien on toimittava tai käyttäydyttävä niin, ettei se vahingoita tai vaikuta SKK:oon tai sen jäsenyhdistyksiin. Kokeissa, näyttelyissä ja kilpailuissa ei voi toimia niin, että vaikutetaan muiden koirien mahdollisuuksiin saada oikeudenmukainen arvostelu eikä myöskään voida puhua halveksivasti muista koirista, vapaaehtoisista järjestäjistä tai osanottajista.

Kaikkien koirien on oltava saatavilla tutkimuksia ja näytteenottoa varten silloin kun halutaan kontrolloida dopingin ja muiden sopimattomien keinojen käyttöä.

Kun vedotaan eläinlääkärin todistukseen, on sen oltava SKK:n hyväksymässä kaavakemuodossa (katso Ruotsin Eläinlääkäriliiton esimerkki F145 tai vastaava). Hyväksyttävästä todistuksesta on löydettävä seuraavat tiedot: rotu, rekisterissä oleva nimi, rekisterinumero, tunnistemerkintänumero, kuvaus vauriosta, onko se syntynyt vahingon seurauksena, mikä on eläinlääkärin toimenpiteen päämäärä, toimenpide, toimenpiteen perustelu ja jos joku kehon osa on poistettu, kommentti sen ulkonäöstä. Todistus on oltava näyttelyssä mukana alkuperäisenä. Järjestäjällä on oikeus ottaa eläinlääkärin todistuksesta kopio.

Kokeeseen tai näyttelyyn ei saa osallistua sellainen henkilö, joka on erotettu SKK:sta kurinpitolautakunnan päätöksellä tai jolta Pohjoismainen Kennelklubi tai FCI on evännyt oikeuden ottaa osaa näyttelyihin, kokeisiin tai kilpailuihin tai jolla ei oikeuden päätöksellä ole koiranpito- tai -käsittelyoikeuksia. Tällainen henkilö ei voi myöskään ilmoittaa koiraa näyttelyyn, esittää koiraa tai ottaa osaa näyttelyiden jalostus- tai kasvattajaryhmiin. Tämä koskee myös niitä henkilöitä, joiden SKK-jäsenyys on toistaiseksi evätty siitä syystä, että SKK:n kurinpitolautakunnassa on vireillä häntä koskeva tutkimus eikä SKK:n kurinpitolautakunta voi taata asiaa. Koiran omistaja vastaa siitä, että koiraa ei näyttelyssä, kokeessa tai kilpailussa esitä henkilö, joka on erotettu tai toistaiseksi suljettu tai jolla on oikeuden päätöksellä eläinten käsittelykielto.

Osallistumisoikeutta ei ole koiralla, joka viimeisen puolen vuoden sisällä ennen näyttelyä, koetta tai kilpailua on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, jonka SKK:n kurinpitolautakunta on erottanut tai jolta se on evännyt oikeudet ilmoittaa, esittää tai luovuttaa esitettäväksi koiraa näyttelyssä, kokeessa tai kilpailussa.

Tulokset myönnetään virallisissa, SKK:n rekisteröimissä luokissa. Vain rekisteröity koiralle voidaan myöntää valion arvo.

2.2 ROKOTUKSET

Osallistuvien ulkomaisten koirien tulee olla tuotu Ruotsiin maahantulomääräysten mukaisesti, jolloin sillä on oltava raivotautirokotus ja sen on oltava madotettu Ekinokokkia vastaan.

Koiran on oltava rokotettu penikkatautia vastaan seuraavasti:

- **Alle yksivuotias** koira: **vähintään** 10 viikon ikäisenä.

- **Yli yksivuotias** koira: Koiran tulee olla rokotettu **vähintään** 10 kuukauden ikäisenä eikä rokotus saa olla yli neljä vuotta vanha.

- Ensimmäinen rokotus tulee olla annettu **vähintään** 14 päivää ennen koe-, kilpailu- tai näyttelypäivää.

Voimassaolevat merkintä- ja rokotuskäytännöt voidaan tarkistaa. SKK suosittelee edelleen, että osallistuvat koirat on lisäksi rokotettu parvovirusta ja kennelyskää vastaan.

2.3 TUNNISTUSMERKINTÄ

Koiran on oltava tunnistusmerkitty voidakseen osallistua viralliseen näyttelyyn, viralliseen kokeeseen tai kilpailuun (koskee myös sekarotuisia ja rekisteröimättömiä koiria).

Tunnistusmerkintä voi olla tatuointi tai mikrosiru, joka täyttää ISO-standardit 11784 ja 11785.

Erikoisyhdistyksillä on oikeus päättää, että vain tatuointi on pätevä merkintä kerhon tapahtumassa.

Jos osallistujalla on mukanaan oma sirunlukija, on hänellä oikeus osallistua mikrosirumerkityllä koiralla riippumatta järjestäjän päätöksestä pelkän tatuoinnin hyväksymisestä.

Näyttelyissä, jotka ovat SKK:n keskuslautakunnan tai SKK:n läänilyhdistyksen järjestämiä, tulee olla sirunlukija.

Tunnistusmerkintöjen tarkistaminen voidaan tehdä pistokokeina.

2.4 VASTUU

Koiran omistajaa tai tämän edustajaa velvoittaa näyttelyssä, kokeessa tai kilpailussa vastuu, joka on kirjattu ”Lakiin koirien ja kissojen valvonnasta”.

Näytteilleasettajat ja kokeeseen tai kilpailuun osallistujat vastaavat koiransa sellaisesta pidosta, etteivät ne voi vahingoittaa itseään tai toisia. Koiraa ei voi pitää autossa, häkissä, teltassa tms. sellaisissa olosuhteissa, joissa ne voivat vahingoittua.

Jos koiran omistaja tai hänen edustajansa pitää koiraansa näyttelyssä, kokeessa, kilpailussa tai muussa kerhon järjestämässä tapahtumassa yllä olevien sääntöjen vastaisesti, tulee tapahtuman toimihenkilöiden ilmoittaa tapahtuneesta SKK:oon erityisellä lomakkeella. Esimerkkejä toimihenkilöistä ovat: toimikunta, komissaari, tapahtuman eläinlääkäri, kokeen tai näyttelyn johtaja, tuomari, kehäsihteeri, kokeen ohjaaja ja hänen apulaisensa. Järjestäjän vastuulla on varmistua, että lomakkeita on tapahtumassa saatavilla.

Järjestävä yhdistys vapauttaa itsensä ja toimihenkilöt kaikesta vastuusta niistä vahingoista ja menetyksistä, joita voi tapahtua koiran omistajalle näyttelyn, kokeen tai kilpailun yhteydessä. Sama koskee näyttelyssä, kokeessa tai kilpailussa tapahtuvia, koiran aiheuttamia vahinkoja jos vahinko ei ole osoittautunut olevan seurausta ilmeisistä puutteista järjestelyissä.

Koirien kurittaminen on kiellettyä.

2.5 YLITSEPÄÄSEMÄTÖN ESTE

Järjestäjällä ei ole velvollisuutta palauttaa osallistumismaksuja jos tapahtuma joudutaan perumaan ylitsepääsemättömän esteen (Force Majeure) vuoksi.

SKK tai jäsenorganisaatio ei vastaa vahingoista tai suorista tai epäsuorista kuluista, jotka johtuvat järjestämättä jääneestä tapahtumasta. Myöskään luottamushenkilöt, toimihenkilöt tai SKK:n tai sen jäsenorganisaation toimijat, jotka toteuttivat päätöksen tällaisesta tapahtumasta, eivät vastaa vahingoista tai suorista tai epäsuorista kustannuksista.

2.6 SOPIMATON KÄYTÖS

Koira, joka näyttelyssä, kokeessa tai kilpailussa tai kerhon järjestämässä tapahtumassa osoittaa sopimatonta käytöstä ollen aggressiivinen, hyökkäävä tai muulla tavalla pelottavasti käyttäytyvä ihmisiä ja/tai muita koiria kohtaan, voidaan poistaa alueelta.

2.6.1 Tuomareiden ja koetoimihenkilöiden raportointivelvollisuus

Tapahtuman tuomareiden ja toimihenkilöiden velvollisuutena on asianomaisella lomakkeella kirjallisesti raportoida SKK:lle koirasta, joka näyttelyssä, kokeessa, kilpailussa tai yhdistyksen järjestämässä tapahtumassa esittää yllä kuvattua ei-toivottua käytöstä. Järjestäjän vastuulla on varmistua, että lomakkeita on tapahtumassa saatavilla.

Esimerkkejä toimihenkilöistä ovat: toimikunta, komissaari, tapahtuman eläinlääkäri, kokeen tai näyttelyn johtaja, tuomari, kehäsihteeri, kokeen ohjaaja ja hänen apulaisensa.

2.7 ESTEET OSALLISTUA KOKEISIIN JA KILPAILUIHIN

2.7.1 Luonne

Koiralla, jolle on kolme kertaa annettu luonteen vuoksi hylätty tai nolla, ei ole osallistumisoikeutta.

2.7.2 Tarttuvat sairaudet

Koira, jolla on tarttuva sairaus tai loisia, ei voi osallistua.

Koira ei voi osallistua, jos sillä on viimeisen kuukauden aikana ollut tai epäillään olleen penikkatauti, parvovirusinfektio tai kennelyskä tai koira, joka viimeisen kuukauden aikana on ollut tekemisissä sellaisen koiran kanssa, joka on sairastanut jotain näistä sairauksista.

Koira ei voi osallistua ennen kuin on kulunut kaksi kuukautta karanteenin päättymisestä.

2.7.3 Kantava narttu ja narttu, jolla on pennut

Kantava narttu ei voi osallistua kokeeseen, näyttelyyn tai kilpailuun 30 päivään ennen pentujen syntymää, jonka lasketaan tapahtuvan 63 päivää ensimmäisen astutuksen jälkeen, eikä se voi myöskään osallistua 75 päivään pentumisen jälkeen riippumatta pentumisen tuloksesta.

2.7.4 Pennut

Alle neljän kuukauden ikäiset pennut eivät voi osallistua kokeeseen, kilpailuun tai näyttelyyn eikä niitä saa myöskään tuoda koealueelle.

2.7.5 Typistetyt koirat ja koirat, joilla ei ole ollut syntyessään täyspitkä häntä

Syntyneet ennen tammikuuta 2008:

Koira saa osallistua näyttelyyn, kokeeseen, kilpailuun tai luonnetestaukseen jos se on syntynyt sellaisessa maassa, jossa typistys oli sen tekohetkellä sallittua eikä se ole ruotsalais- tai norjalaisomistuksessa olevan nartun jälkeläinen.

Koira saa jäljempänä sovitun mukaan osallistua näyttelyyn, kokeeseen, kilpailuun tai luonnetestaukseen jos se on syntynyt Ruotsissa ja kun typistys on tehty lääketieteellisin perustein korjaamaan syntymisen jälkeen tapahtunutta vauriota ja kun voidaan esittää johdannon yleisissä säännöissä kuvattu alkuperäinen todistus.

Syntyneet 1. tammikuuta 2008 tai myöhemmin:

Koe, näyttely ja luonnetestaus

Koiraa saa osallistua kokeeseen, kilpailuun ja luonnetestaukseen jos se on syntynyt sellaisessa maassa, jossa typistys oli sen tekohetkellä sallittua tai jos se on typistetty lääketieteellisistä syistä tai vaihtoehtoisesti jos se on syntynyt luonnollisesti ilman täyspikkää häntää.

Koira ei saa osallistua kokeeseen, kilpailuun tai luonnetestaukseen jos se on typistetty maassa, jossa typistys ei ollut sallittua sen tekohetkellä.

Yleislausuma ja poikkeusmahdollisuus

Koira ei voi osallistua näyttelyyn, kokeeseen, kilpailuun tai luonnetestaukseen jos se on ensin viety Ruotsista, sitten muualla typistetty korvista tai hännästä tai sille on tehty joku muu laitton toimenpide ja lopuksi tuotu takaisin Ruotsiin. Tämä koskee myös jälkeläisiä, jotka ovat nartusta, joka on viety Ruotsista ja jos pennut ovat syntyneet vuoden sisällä Ruotsista viennin jälkeen.

SKK:n keskus toimikunta voi myöntää poikkeuksen tästä säännöksestä jos on selvää, ettei maasta viennin tarkoituksena ole ollut osallistumisoikeussäännöksen kiertäminen tai jos on olemassa poikkeuksellisia syitä.

2.7.6 Doping ja muut sopimattomat keinot

Osallistuvat koirat eivät saa olla vahingoittuneita tai sairaita. Niihin ei myöskään saa vaikuttaa epäasiallisella tavalla, toisin sanoen niitä ei saa altistaa toimille, jotka epäasiallisella tavalla voivat vaikuttaa ulkonäköön, suorituskykyyn, reaktiokykyyn tai vamman tai sairauden ilmenemiseen.

Koirien dopingia säätelevät valtion maatalousviraston määräykset ja yleiset ohjeet koskien eläinten koulutusta ja kilpailua, SJVFS 2011:24 saknr L17,7 kap. 1-2§§ ja näiden asetusten liitteet.

Yksityiskohtaiset säännöt siitä, mitkä hoidot ja toimenpiteet ovat kiellettyjä, löytyvät koirien kansallisesta dopingasetuksesta. Säännöt poikkeuslupan hakemisesta löytyvät SKK:n dopingmääräyksistä.

Koirasta vastuussa olevalla henkilöllä on velvollisuus koiran hoidon tai muun toimenpiteen yhteydessä selvittää se, mitkä toimet voivat olla merkityksellisiä ajatellen koiran oikeutta ottaa osaa näyttelyyn, kokeeseen tai kilpailuun.

Jos näyttelytoimikunta /kokeen johto / kilpailun johto päättää ottaa näytteitä mahdollisten dopingtapauksen tai muiden kiellettyjen keinojen varalta, on koirasta vastuussa olevan henkilöllä velvollisuus tuoda asianomainen koira saataville näytteenottoa ja siitä mahdollisesti aiheutuvia lisätutkimuksia varten. Dopingnäytteiden manipulointi on kiellettyä.

Yksityiskohtaiset ohjeet näytteenottorutiineista jne. löytyvät *Kansallisista koirien dopingia koskevista määräyksistä*. Katso www.skk.se.

2.7.7. Kastroidu uros / narttu

Uroksille, jotka on kastroidu kirurgisesti, myönnetään yleinen poikkeus osallistua kokeeseen, kilpailuun tai näyttelyyn. Näyttelyissä ulkonäköarvosteluun osallistuvilta vaaditaan yleisten ohjeiden johdannon mukainen (annettu ennen kastroatiota mutta yli 6 kuukauden ikäiselle) todistus siitä, että koiralla oli kaksi normaalisti kehittyntä ja laskeutunutta kivistä ennen operaatiota.

Urokselle, jolle kastroatio on tehty lääkehoidolla, ei myönnetä poikkeuslupaa osallistua kokeeseen, kilpailuun tai näyttelyyn. Nartulle, joka on kastroidu jatkuvalla lääkekäsittelyllä tai kirurgisella toimenpiteellä, myönnetään yleinen poikkeus osanottamiseen noudattaen kansallisen koirien dopingmääräysten ohjeita.

3. ERITYISKERHOJEN (ROTUJÄRJESTÖJEN) YLEISET SÄÄNNÖKSET

3.1 ERITYISKERHO (ROTUJÄRJESTÖ)

Rotujärjestöillä on kokonaisvastuu siitä, että paikallisyhdistysten ajokoitoiminta tapahtuu voimassaolevien sääntöjen mukaisesti. Rotujärjestöt ovat vastuussa koitoiminnan laadusta ja tasapuolisuudesta ja julkaisevat koitoimintaa koskevia hallinnollisia sääntöjä.

Rotujärjestöillä on oikeus joko jäsenen tekemän valituksen kautta tai omasta aloitteestaan muuttaa jaettu palkintoja tai annettuja pisteitä jos voidaan selvästi osoittaa, että ajokoepöytäkirjassa olevan ilmeisen virheen tai sääntöjen ilmeisen virheellisen tulkinnan vuoksi koira on saanut väärän palkinnon tai väärät pisteet. Ennen muuttamista on asia tutkittava. Rotujärjestö hyväksyy ja ottaa pois tuomarioikeudet ja kirjoittaa tuomarioikeustodistuksen.

- Kansainvälisen kokeen hakemuksen on oltava SKK:lle toimitettuna viimeistään 8 kuukautta ennen koetta.
- Hakemuksesta tulee ilmetä seuraavat tiedot ja hakemus on kirjoitettava englanniksi tai saksaksi:
 - Koetta hakeva rotujärjestö
 - Paikallisyhdistys
 - Paikkakunta
 - Alku- ja loppupäivämäärä
 - CACITien määrä
 - Koetyyppi
 - FCI:n roturyhmä
 - Osallistuvat rodut
 - Yksinajavat vai koppeli
 - Riistalaji
- Hakemus lähetetään osoitteeseen SKK:n kilpailuosasto, 16385 Spånga.
- Jos jo hyväksytyn kokeen paikkakuntaa tai pitoaikaa täytyy muuttaa, tulee siitä ilmoittaa SKK:lle heti, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen koetta.
- Kansainvälinen koe tulee järjestää FCI:n kansainvälisen kokeen asetusten mukaisesti jos sellainen on olemassa.
- Kansainvälisen kokeen tulosten on oltava SKK:lle toimitettuna viimeistään 2 kuukautta kokeen jälkeen jotta FCI voi hyväksyä tulokset.
- SKK laskuttaa FCI:n perimät kansainvälisen kokeen maksut rotujärjestöltä.

3.2 PAIKALLISYHDISTYS

- lähettää paikallisyhdistyksen ajokoeohjelman (-kalenterin) rotujärjestölle määrätyn ajan kuluessa. Jos koe, jonka pitoaika ja -paikka on etukäteen määrätty, siirretään tai perutaan, tulee paikallisyhdistyksen ilmoittaa siitä rotujärjestölle ja samalla ilmoittaa mahdollinen uusi koeaika ja -paikka.
- vastaa siitä, että koe järjestetään voimassa olevien metsästys- ja eläinsuojelulain mukaisesti ja vastaten myös rotujärjestön määräyksiä.
- nimittää kokeen johdon (valtuusmies (fullmäktige) ja komissaari(t)).
- toimeenpanee rotujärjestön määräysten mukaiset, tarvittavat hallinnolliset määräykset, kuten ilmoittautuminen, maksut, tunnistusmerkintämääräykset jne.
- tiedottaa koetuloksista rotujärjestölle vakiintuneen menettelytavan mukaisesti.
- omaa oikeuden järjestävänä yhdistyksenä olla ottamatta tiettyjä alueita koemaastoiksi esimerkiksi syvän lumipeitteen tai karkean hangen vuoksi.
- asettaa tarvittavat RR-säännöt tai vaatimukset (RR = sorkkaeläinvapaus, suom. huom.). Paikallisyhdistys voi lieventää RR-vaatimuksia alueilla, joilla sorkkaeläimiä ei ole.

3.3 VALTUUSMIES (FULLMÄKTIGE, YLITUOMARI)

- Valtuusmiehen on oltava oikeudet omaava ajokoetuomari, jolla on ollut tuomarioikeudet vähintään viisi vuotta ja lisäksi huomattava käytännön kokemus ajokokeista.
- Valtuusmiehen tulee seurata ja tukea tuomareitaan. Hänen tulee raportoida järjestämisvastuussa olevalla paikallisyhdistykselle tuomareiden osallistumisesta, osaamisesta jne.
- Valtuusmies kutsuu koolle ja johtaa kollegion.
- Valtuusmies varmistaa, että ajokoepöytäkirja on kaikilta osin oikein täytetty tarkistamalla pöytäkirjan joko ennen kollegiota tai yhteistyössä kollegion kanssa.
- Valtuusmies huolehtii siitä, että ajokokeessa kirjaukset ja arvostelut tapahtuvat oikeaan, tasapuoliseen ja oikeudenmukaiseen tapaan. Hän ei johda kollegiota silloin kun hänen oma koiransa tai oman koiransa jälkeläinen tai oma kasvattinsa on kollegion käsiteltävänä.
- Valtuusmies huolehtii siitä, että ajokokeen tulokset lähetetään heti kollegion jälkeen eteenpäin pöytäkirjantarkastajalle.

3.4 KOMISSAARI

- tarkastaa ilmoittautumis- ja jäsenmaksut ja varmistaa, että kohdissa 3.8 ja 3.9 kerrotut vaatimukset täyttyvät.
- määrää tuomarit ja koepäivän, toimittaa tuomareille maastokortit, ajokoepöytäkirjan, rotujärjestön ohjeet ja tarvittaessa kartan.
- varmistaa sen, ettei tuomari arvostele koiraa, jonka hän omistaa tai on omistanut tai ole osaomistaja.
- varmistaa sen, ettei tuomari arvostele koiraa, joka on tuomarin oma kasvatti tai hänen oman uroksensa jälkeläinen. Koskee ensimmäistä sukupolvea.
- varmistaa mahdollisuuksien mukaan sen, ettei tuomari arvostele koiraa, jolle hän on jo antanut kerran valionarvoon oikeuttavan tuloksen. Huom! Ei päde arvontamenettelyä eikä silloin kun koira on käyttövalio.
- Ulkomaisessa omistuksessa tulee olla kokeessa mukana ilmoittautumislomakkeen lisäksi rekisterikirjan kopio. Jos tämä vaatimus ei täyty, peruuntuvat koiran ansaitsemat tulokset.

3.5 MAASTOTUOMARI

- on kaikissa yksittäistapauksissa suoraan vastuussa siitä, että koe suoritetaan näiden sääntöjen, ohjeiden ja järjestävän kerhon määräysten mukaan.
- hänen tulee jäsen siinä rotujärjestössä, joka järjestää ajokokeita Ruotsin Kennelklubin (SKK) alla tai jäsenenä jossain muussa FCI:n tunnustamassa pohjoismaisessa kennelorganisaatiossa, joka järjestää vastaavia kokeita.
- hänen tulee olla hyväksytty ajokoetuomari ja hänen tulee voida esittää voimassa oleva todistus tuomarioikeuksistaan.
- on velvollinen noudattamaan hyvää tuomarietiikkaa eikä hän voi arvostella koiraa, jonka omistaja tai osaomistaja hän on, tai jota hän on harjoittanut tai joka on hänen koiransa jälkeläinen ensimmäisessä polvessa.
- vastaa siitä, että koiran ohjaaja ja mahdolliset muut mukanaolijat saavat sellaiset ohjeet, että koira tulee oikein arvostelluksi eri ominaisuuksiltaan.
- lähettää pöytäkirjan kokeen johdolle viimeistään kolme päivää koepäivän jälkeen.
- jättää, mikäli kollegio järjestetään kokeen päätyttyä, kokonaisuudessaan täytetyn pöytäkirjan valtuusmiehelle tarkistettavaksi ennen kuin selvitys kokeesta esitetään kollegiossa.
- on velvollinen osallistumaan kollegioon kohdan 3.6 mukaisesti.
- voi aikaisintaan kolmen vuoden kokemuksen jälkeen ottaa ohjattavakseen tuomarioppilaan tai –kokelaan ja tällöin kiinnittää erityistä huomiota oppilaan käytännön koulutukseen samoin kuin antaa kokelaan suorittaa koko arvostelu omatoimisesti.

- tarkistaa kokelaan ja oppilaan pöytäkirjan ja antaa lausunnon heidän työskentelystään lomakkeella ”Tuomarilausunto”.
- tarkistaa tarvittaessa koekoiran kivekset. Kansainvälisessä kokeessa ei koiralla ole oikeutta osallistua ilman hyväksytyä kivistilannetodistusta. Jos koira on kastroidu, raportoidaan siitä SKK:oon. Tuomarin on tällöin lisäksi informoitava koiran omistajaa siitä, ettei koiralle voida jakaa valionarvoa.
- jos käytetään kahta tuomaria, tulee molempien allekirjoittaa ajokoepöytäkirja.
- ns. kuulevia kuulosuojaimia saa käyttää.

3.5.1 Lyhyt tuomariohje

Ennen koemaastoon lähtöä

1. Tarkasta koira. Katso kohdat 3.7 – 3.9.
2. Tarkista rekisteritodistus ja rokotusten voimassaolo.
3. Ota mukaan sääntökirja, maastokortti, kynä, mahdollinen kartta, kompassi ja ylimääräinen koiran hihna.
4. Tarkista tunnustusmerkintä kokeen johdon ohjeiden mukaan*.

Ennen irtilaskua

1. Kysy koiran omistajalta tai ohjaajalta se, miten koiran kanssa on tapana metsästä ja miten se tavallisesti käyttäytyy eri tilanteissa.
2. Myötävaikuta siihen, että kuljettaja saa kuvauksen koemaastosta.
3. Kerro kuljettajalle ja hänen mahdolliselle seuralaiselleen tarvittavat ohjeet ja säännöt.
4. Selosta tarpeen tullen voimassa olevia koesääntöjä.

Kokeen aikana

1. Anna koiran ohjaajan käyttäytyä koiransa kanssa tavallisen metsästyksen tapaan niissä puitteissa kun ajokoesäännöt antavat myöten.
2. Arvostele itsenäisesti. Työskentele avoimesti ilman salaisuuksia. Kerro koko koepäivän ajan siitä, mitä ja miten arvostelet, mutta vasta sitten kun olet varma arvostelustasi. Älä koskaan neuvottele arvostelustasi koiran ohjaajan tai hänen mahdollisen seuralaisensa kanssa.
3. Mahdollisen tuomarikokelaan tai –oppilaan tulee seurata koepäivän ajan tuomaria.

Koepäivän jälkeen

1. Tarkasta koira
2. Ilmoita koiran kuljettajalle arvostelusi alustava tulos.
3. Painota sitä, että lopullisen päätöksen palkintosijasta tekee kollegio.
4. Täytä ajokoepöytäkirjasi viipymättä. Tarkista vielä kerran, ettet jätä huolimattomasti täytettyä pöytäkirjaa. Pöytäkirjan on oltava kokonaisuudessaan täytetty.

*Huom! *Rekisterinumero on aina merkittävä oikein. Se on koiran ”henkilötunnus”.*

3.6 KOLLEGIO

- koostuu valtuusmiehestä ja vähintään kolmesta maastotuomarista, mutta siihen tulee pyrkiä, että kaikki maastotuomarit olisivat paikalla esittelemässä oman pöytäkirjansa. Tuomari voi olla poissa erityisistä syistä. Jos paikalla on vähemmän kuin kolme maastossa ollutta tuomaria, tulee joku muu tai joitakin muita tuomareita kutsua kollegioon. Tuomaria, joka ei voi osallistua kollegioon, on kuultava etukäteen.
- määrittää palkintosijat.
- käsittelee mahdolliset protestit.
- päättää uudelleentestaamisesta.
- voidaan järjestää fyysisenä tapaamisena, puhelinkokouksena tai jollain muulla vastaavalla tekniikalla.
- tulee nähdä yksittäisen tuomarin apuna ja tukena.
- tulee käydä läpi nöyrässä hengessä siten, että sekä tuomarin, että kollegion arvovaltakysymykset jätetään kokonaan sivuun.
- tarjoaa oppilaille, kokelaille ja myös valmiille tuomareille tärkeän mahdollisuuden oppimiseen ja ammattitaidon kehittämiseen.

- Koiran omistaja tai ohjaaja ei voi osallistua kollegioon silloin kun hänen tai hänen perheenjäsenensä koiran arvostelua käsitellään. Tämä kohta ei koske beaglea, sillä beaglekokeissa kollegio voi päättää siitä, voivatko koiran omistajat ja kuljettajat olla läsnä.
- Kaikille kollegioon osallistuville tulee mielellään antaa etukäteen mahdollisuus saada nähdä alustava pöytäkirja.

Jos mielipiteet palkintosijoista jakautuvat kollegiossa, tulee järjestää äänestys ja koira palkitaan enemmistön äänten mukaisesti. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee koiran arvostelleen tuomarin mielipide.

Tuomarin ehdottamaa palkintosijaa ei voida kollegiossa muuttaa ilman tuomarin kuulemista.

Jos koiran arvostelun perusteet ovat vääränlaisia tai puuttuvat kollegiossa, voivat valtuusmies ja kolme nimettyä tuomaria tehdä jälkikäteen päätöksen sen jälkeen kun täydentävät tiedot on kerätty.

Jos tuomarin ehdottamaa palkintosijaa muutetaan, tulee koiran omistajalle kertoa heti asiasta.

Kokeessa mukana olleet tuomarioppilaat ja –kokelaat voivat olla mukana kollegiossa. Tuomarikokelaan tulee esittää oma arvostelunsa ennen varsinaisen maastotuomarin arvostelun esittämistä. Oppilaan ja kokelaan on poistuttava kollegiosta siksi ajaksi kun heidän pätevyyttään ja soveltuvuuttaan käsitellään.

Kopiot alkuperäisistä pöytäkirjoista tulee säilyttää vähintään kolme vuotta joko valtuusmiehen tai kerhon sihteerin luona.

3.7 KOIRAN OMISTAJAN VASTUU

Koiran omistaja/kuljettaja on koirien ja kissojen valvonnasta annetun lain perusteella vastuussa niistä vahingoista, joita koira saattaa aiheuttaa.

Koiran omistaja/kuljettaja vastaa koiratutkasta ja sen tulkitsemisesta.

Koiran omistaja vastaa siitä, että luvun 3.8 vaatimukset osallistumisoikeudesta täyttyvät ja että eläinsuojelulakia noudatetaan.

Sen, joka ohjaa koira kokeessa, tulee olla jäsen jossain SKK:n alaisessa yhdistyksessä tai muussa FCI:hin kytkeytyvässä organisaatiossa.

Yksityiskohtaiset säännöt siitä, mitkä käsittelyt ja toimet ovat kiellettyjä, löytyvät kansallisista koirien dopingmääräyksistä.

3.7.1 Toimintaohjeet koiran omistajalle / -ohjaajalle

Koiran ohjaajan tulee noudattaa tuomarin ohjeita eikä hän saa toimia koira auttaen. Esimerkiksi houkutuspuudoin, usuttamalla, torvella tai muulla signaalilla. Tällainen auttaminen on kuitenkin mahdollista tuomarin luvalla koiran hukatessa ajettavan tielle, rautatielle tai muuhun vastaavaan vaaralliseen paikkaan jossa koira on selvässä hengenvaarassa. Lisäksi koira voidaan auttaa jos ajo päättyy leveään vesihautaan, korkeaan muuriin, aitaan tai vastaavan muuhun maastoesteeseen, jota koira ei ilmeisesti voi ohittaa tai kiertää. Tällaisen auttamisen ei saa vaikuttaa tuomarin suorittamaan arvosteluun.

3.8 OSALLISTUMISOIKEUS

Osallistumisoikeus on koiralla, jonka omistaja on jäsenenä järjestävässä rotujärjestössä tai vastaavassa pohjoismaisessa kennelorganisaatiossa ja joka täyttää seuraavat ehdot:

- on nuorten koirien kokeeseen osallistuessaan vähintään 12 kuukauden ikäinen
- on muihin kokeisiin osallistuessaan vähintään 15 kuukauden ikäinen
- on terve ja hyvässä kunnossa
- on rokotettu asiaan kuuluvien määräysten mukaisesti
- ei ole annettu lääkkeitä tai muita aineita ja että näiden aineiden karenssiajat on otettu huomioon.
- on ilmoittautunut kokeeseen järjestävän seuran ohjeiden mukaisesti
- on tunnustusmerkitty joko luettavassa kunnossa olevalla tatuoinnilla tai toimivalla mikrosirulla
- beagle ja dreeveri voivat ennen 24 kuukauden ikää osallistua kokeeseen ilman näyttelytulosta siihen saakka, kunnes ajokokeen ensimmäinen palkinto on saavutettu. 24 kuukauden iästä alkaen tai kun ensimmäinen palkinto on saavutettu, vaaditaan vähintään alin palkintosija virallisesta näyttelystä.

- basset voi osallistua ajokokeeseen useita kertoja ennen näyttelykäyntiä.
- koiran tulee olla kokeessa ilman urheiluteippejä, -suihkeita tms.
- Tutka- tai GPS-liivit tai petoeläimien ja villisikojen hyökkäyksiä vastaan tarkoitetut suojat ovat kuitenkin sallittuja.
- Jos koiralla on hyväksytty RR-todistus, se voi osallistua kokeeseen ennen 1. lokakuuta tai vuoden vaihteen jälkeen kunkin läänin kieltokauden aikana. Vain paikallisyhdistys voi myöntää poikkeuksia tähän luvun 3.2 mukaisesti.

3.9 OSALLISTUMISOIKEUDEN RAJOITUKSET

3.9.1 Yleistä

- Kiimassa oleva narttu ei voi olla kokeessa jos kokeen johto niin päättää, se tulee mainita koeilmoituksessa.
- Koiralla ei saa olla kolmesta edellisestä kokeesta G-merkintää (vakava virhe).
- Katso myös kohdat 2.6 ja 2.7

3.9.2 Sopimaton käyttäytyminen koe-eläintä tai –eläimiä kohtaan

Jos koira osoittaa sopimatonta käyttäytymistä koe-eläintä tai –eläimiä kohtaan, se voidaan poistaa kokeesta. Tuomarin tulee sulkea koira kokeesta ja tuomari on velvollinen raportoimaan tästä kokeen johdolle. Kokeen johto raportoi tästä kirjallisesti rotujärjestölle.

3.10 TEKNISET APUVÄLINEET

3.10.1 Tutka / GPS

Koiran omistaja vastaa siitä, että varusteet toimivat. Tuomari voi käyttää omaa paikannintaan. Tutkaa voidaan käyttää varmistamaan arvostelun oikeellisuus. Tutkaa käytetään siksi, että koira saa niin totuudenmukaisen arvostelun kuin mahdollista, varusteita voidaan siten käyttää sekä positiivisten, että negatiivisten ominaisuuksien arviointiin. Haukunilmaisinta, kuuntelulaitetta tai muuta vastaavaa ei saa käyttää ajoajan laskemiseen. Esimerkkejä tutkan/GPS:n käytöstä:

- Haku/ylösotto: Hakulenkien pituus. Siirtyminen kylmähausta yöjälkityöskentelyyn. Siirtyminen yöjälkityöskentelystä ylösottoon.
- Ajotyöskentely: Jälkitarkkuus, kertaaminen ja takajälkeen ajo, ajovauhti, hukkatyöskentely. Harhautuminen jäljeltä.
- Haukahtelu hukalla: Huolimatta siitä, että koiralla on selvästikin hukka, jatkaa se ajoa muistuttavaa haukkumista.
- Haukku/kuuluvuus: Haukku kuuluu hyvin esimerkiksi xxx metrin päästä.
- Yhteistyö: Koira jatkaa/keskeyttää nopeasti kun ajettava painuu suoraan pois maastosta.
- Tottelevaisuus: Ohjaaja kutsuu koiran xxx metrin päästä. Koira lopettaa ja tulee suoraan ohjaajan luokse.

3.10.2 Tekniset apuvälineet koiraa kutsuttaessa

Koiraan laitettavia koulutusvälineitä, joita äänin, äänen tai komennon avulla käytetään apuna koiran kutsumiseen, voidaan käyttää kokeessa tuomarin suostumuksella kun niitä ei käytetä ”omaehtoisen paluun” testaamistilanteessa. Tuomarin tulee arvostaa tottelevaisuutta ottamalla huomioon se suuri vaikutus, joka apuvälineillä on koiraan riippumatta koiran ja ohjaajan välisestä etäisyydestä. Koiran luokse tulemista kaukaa tällaisen apuvälineen avulla arvostetaan samalla tavoin kuin jos se tulisi kutsumalla lähietäisyydeltä. Koira saattaa tällaista apuvälinettä käytettäessä kääntyä takaisin ajojäljelle, siksi ohjaaja voi käyttää torvea, pilliä tai huutoa apuna saadakseen koiransa nopeammin luokseen.

3.10.3 Moottoriajoneuvot

Moottoriajoneuvoa ei saa käyttää koiran etsimiseen tai ajon perässä pysymiseen. Sitä saa käyttää vain silloin kun koira on selvästi hengenvaarassa. Kun koira tällöin kytketään, tulee ajojen yhteen liittämisen tapahtua luvun 3.5.1 mukaisesti.

3.11 VALITUS

Osallistuja ei voi valittaa tuomarin arvostelua ja harkintavaltaa vastaan.

Arvostelua voidaan muuttaa seuraavissa tapauksissa:

1. Jos on tapahtunut teknistä laatua oleva virhe
2. Jos koira ei ole saanut osallistua voimassa olevien sääntöjen mukaisesti

Arvostelun muuttamiskysymys tutkitaan:

- a. Kun valituksen tekee osanottaja, jonka oikeuksiin riidanalainen päätös vaikuttaa
- b. Valtuusmiehen, paikallisyhdistyksen hallituksen tai päätöksen tehneen tuomarin vaatimuksesta.
- c. Rotujärjestön tai SKK:n päätettyä, että on jokin syy ottaa esille kysymys päätöksen muuttamisesta.

Arvostelua koskevan valituksen on oltava kirjallinen ja osallistujan on jätettävä se viimeistään viiden päivän sisällä siitä kun asianomainen sai kollegion lähettämän kirjallisen päätöksen. Valitus on lähetettävä järjestävän paikallisyhdistyksen johtokunnalle ja mukaan on liitettävä valitusmaksu, joka on suuruudeltaan avoimen luokan ilmoittautumismaksu kaksinkertaisena.

Jos valitus on toimitettu myöhästyneenä tai jos sen on tehnyt joku sellainen, jolla ei ole valitusoikeutta tai jos valituksen mukana ei seurannut määrättyä valitusmaksua, valitus hylätään heti. Tällaisen päätöksen tekee paikallisyhdistyksen johtokunta. Kun valitus otetaan tutkittavaksi, tulee paikallisyhdistyksen hallituksen tiedottaa päätöksestään valituksen tehneelle kirjallisesti viimeistään seitsemän päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Paikallisyhdistyksen johtokunnan päätöksestä voi puolestaan kirjallisesti valittaa rotujärjestölle 14 päivän kuluessa siitä, kun asianomistaja on saanut asiaa koskevan päätöksen.

Rotujärjestön päätöksestä voi asianomistaja valittaa 60 päivän sisällä, jolloin SKK/JhK tekee asiasta lopullisen päätöksen. Jos valitus katsotaan aiheelliseksi, tulee koiran palkintosijaa tulosluettelossa muuttaa. Vaihtoehtoisesti koira voidaan koetella uudelleen ja valitusmaksu palautetaan asianomistajalle.

Jos koiran tulos poistetaan tuloslistalta hyväksytyyn valituksen seurauksena, tulee sekä valitusmaksu, että ilmoittautumismaksu palauttaa asianomistajalle. Muutoksia tuloslistaan voidaan tehdä kahden vuoden kuluessa koiran koetapahtumasta laskien.

4. KOEMUODOT

4.1 PERUSTEET

Kokeen on tapahduttava Ruotsissa ja normaalitilanteessa järjestävän seuran toiminta-alueella. Koe, jonka pitoaika ja -paikka on etukäteen määrätty, voidaan poikkeustapauksissa pitää naapuriyhdistyksen toiminta-alueella, jos tästä on sovittu etukäteen.

4.2 KOKEEN SIIRTO JA PERUUTTAMINEN

Kovan pakkasen (rajana -15 astetta) vuoksi tai sopimattomien lumiolosuhteiden vallitessa tulee koe siirtää tai peruuttaa. Lumen syvyys ei voi olla niin kohtuuton, että koira ei voi ajaa normaalilla vauhdilla. Kun keliolosuhteet ovat esimerkiksi karkean hangen pinnan vuoksi sellaiset, että joko koira tai ajettava voi vahingoittua, tulee koe siirtää tai peruuttaa. Tämä pätee myös silloin, jos tuuli on erittäin voimakas tai silloin jos puihin on kertynyt erittäin paljon lunta niin, että koiran seuraaminen koepäivän aikana on mahdotonta.

Päätöksen kokeen siirtämisestä tai peruuttamisesta yllä olevien syiden perusteella tekee kokeen johto/paikallisyhdistyksen johtokunta ja/tai maastotuomari.

4.3 AJOKOE

Koira voi saavuttaa ensimmäisen palkinnon kahdessa eri koetilaisuudessa siellä, jossa sillä tavallisesti metsästetään. Niin kutsutusti kotimaastossa suoritettussa ajokokeessa.

4.3.1 Nuorten luokka / Nuorten koirien koe (Ukl)

Nuorten koirien kokeeseen voivat osallistua 12 -14 kuukauden ikäiset beaglet ja dreeverit ja kokeen pyrkimyksenä on päästä arvioimaan aikaisessa vaiheessa koiran vanhempien yhdistämisen onnistumista. Koepäivän pituus on korkeintaan neljä tuntia. Koe on kuitenkin keskeytettävä siinä vaiheessa kun ensimmäinen palkinto on saavutettu. Yhdistelmäpalkinto on mahdollinen, eli kaksi toisen luokan palkintoa vastaa yhtä ensimmäisen luokan palkintoa. Katso ajoajat alla ja muut säännökset kohdasta 5.2.4. Ajominuuttien keräämiseen käytettävissä oleva aika on ensimmäiseen palkintoon vaadittavaa ajoaikaa kaksinkertaisena (rotukohtaisesti). Kenraalihukkasääntöä sovelletaan samoin kuin avoimessa luokassa.

Ajoajat ja palkintosijat nuorten koirien luokassa:

PALKINTOSIJA	BEAGLE	DREEVERI
1. palkinto	60 min	80 min
2. palkinto	45 min	50 min
3. palkinto	30 min	30 min

4.3.2 Avoimen luokan koe (Ökl)

Yhden päivän koe, jonka pitoajan ja -paikan on kokeen johto määrännyt tai koe, jossa komissaari/koiran omistaja ovat hankkineet kokeen johdon hyväksymän koemaaston kerhon toiminta-alueelta. Ilmoittautuminen tapahtuu kyseisen paikallisyhdistyksen ohjeiden mukaisesti. Koepäivä on sovittava viimeistään vuorokautta ennen koiran koettelua.

4.3.3 Kansainvälinen ajokoe (CACIT)

CACIT ja vara-CACIT jaetaan kansainvälisessä kokeessa kussakin rodussa parhaalle ja toiseksi parhaalle koiralle. Vähintään D-CERT vaaditaan, jotta nämä voitaisiin jakaa. Katso luku 5.4.3

Kansainvälisen kokeen anomuksen on oltava käsitelty SKK:ssa viimeistään 8 kuukautta ennen koetapahtumaa ja lisäksi kokeen on oltava hyväksytty FCI:ssä viimeistään kokeen ilmoittautumisajan päättyessä.

Omistajalla ei ole osallistumisoikeutta.

Kansainväliseen kokeeseen ei voi osallistua:

- koira, jonka omistaa kokeessa toimiva tuomari tai valtuusmies.
- koira, jonka kokeen valtuusmies tai tuomari on viimeisen kuuden kuukauden aikana omistanut tai jota hän on ohjannut tai jota hän on henkilökohtaisesti harjoittanut.
- koira, jonka omistaa joku kokeen valtuusmiehen tai tuomarin perheenjäsen.
- uroskoira, jonka kivekset eivät ole normaalisti kehittyneet ja laskeutuneet.

Ilmoittautuessa

Kokeen koiramäärää voidaan rajoittaa, mutta se on kerrottava kokeen ilmoitustiedoissa. Jos ilmoittautuneita on rajoitettua koiramäärää enemmän, tulee ilmoittautumisajan päättyttyä suorittaa arvonta ja arvonnassa on oltava mukana kaikki ilmoittautuneet koirat.

4.4 KOEPÄIVÄ JA KOEAIKA

Koepäivä alkaa irtilaskulla aikaisintaan puoli tuntia ennen auringon nousua tai jonain muuna ajankohtana, jonka kokeen johto on määrännyt. Koepäivän pituus on enintään seitsemän tuntia. Aika, jolloin koira on kytkettynä, lasketaan mukaan koepäivään.

Yhteistyön ja tottelevaisuuden arvostelu voi jatkua noin kolme tuntia koepäivän päättymisen jälkeen.

Koira tulee kytkeä palkintoon oikeuttavien ajojen välillä tai kenraalihukan jälkeen ja jos koiran arvostelu on tuolloin vielä kesken, lasketaan se irti uudessa maastossa. Uutta ajoa ei hyväksytä, jos koira ei ole ollut välillä kytkettynä ja laskettu uudelleen irti. Jos koira on ajanut palkintoon oikeuttavan ajon ja sitten vaihtaa toisen lajin ajettavaan, tulee tämän tapahtuman toteamisen jälkeen koira kytkeä ennen kuin uutta ajoa uudelle ajoeläimelle voidaan hyväksyä.

Kun koiralla on ajoaikaa riittävästi kahta ensimmäistä palkintosijaa varten, tulee koira kytkeä ja koe lopettaa jos kaikki ominaisuudet on arvioitu. Poikkeus: Jos koiralla on korotettavissa oleva, toiseen palkintoon oikeuttava ensimmäinen ajo ja jos koira sen jälkeen ajaa ensimmäiseen palkintoon oikeuttavan ajon, seurataan tätä toista ajoa niin kauan, että voidaan todeta, oikeuttaako se valion arvonn saavuttamiseen. Ajoaika korotettavissa olevasta toisen palkinnon ajosta poistetaan tässä tapauksessa.

Tuomarin tulee merkitä pöytäkirjaan se, mistä syystä uusi irtilasku on suoritettu. Ylimääräistä ajoaikaa ei huomioida. Jos koe on lopetettu yllä olevasta syystä, tulee koiran saada ensimmäinen palkinto vaikka sitä ei olisikaan arvosteltu irtilaskettuna luvussa 5.4.2 esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

4.5 KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA AJOAIKA

Ylösoton jälkeen saa beagle ja dreeveri jatkaa ajoa 180 minuuttia ja basset 120 minuuttia. Pääsääntönä on, ettei ensimmäiseen palkintoon oikeuttavassa ajossa hukkien yhteenlaskettu aika saa ylittää ajoaikaa. Katso myös luvusta 5.4.2 se, miten kaksi toista palkintoa muodostaa yhteensä ensimmäisen palkinnon.

4.6 AJOELÄIN JA AJETTAVAN TOTEAMINEN

Kaikki rodut saavat ajaa jänistä, kaurista ja kettua. Bassetrodut ja dreeveri saavat ajaa lisäksi saksanhirveä ja kuusipeuraa.

Jos päämääränä on jonkun tietyn eläinlajin ajo, saa koiran ohjaaja keskeyttää sallitun, mutta ei-toivotun eläimen ajon korkeintaan kahdesti. Samaa ajoeläintä ei saa tarkoituksellisesti ajattaa kahta kertaa saman koepäivän aikana.

Tuomarin on tehtävä parhaansa nähdäkseen ajoeläin. Jos se ei onnistu, voi tuomari päätellä ajettavan laadun jälkien tai kokonaisarvioinnin perusteella käyttäen hyväkseen havaintoja tapahtumista ennen ylösottoa ja ajon aikana ja lisäksi omaan kokemukseensa tukeutuen. Tuomari voi käyttää apunaan tuomarioppilasta, tuomarikokelasta tai kokeen johdon nimittämää opasta. Kun tuomari voi perustellusti väittää pystyneensä toteamaan ajoeläimen laadun näiden havaintojen perusteella, voi tuomari huolellisen harkinnan jälkeen sen tehdä. Jos näin ei voida tehdä, on ajettava päädyttävä toteamattomaksi.

Kun koiran suoritus vastaa ensimmäistä palkintoa, tulee tuomarin määrätä koira kytkettäväksi. Tämän jälkeen ajoeläimen laatu voidaan todeta enää vain jälkien perusteella.

4.7 KOKEEN KESKEYTTÄMINEN

Tuomarin tulee keskeyttää jo aloitettu koe, jos

- koira on hänen mielestään vahingoittunut tai äkillisesti sairastunut.
- koiran omistaja/ohjaaja kieltäytyy päästämästä koira irti hänelle näytetyssä maaston kohdassa.
- koira on saanut 0 pistettä ”vakava virhe” jostakin ominaisuudesta.
- koiran omistaja/ohjaaja sitä pyytää, mutta vasta sen jälkeen kun käynnissä olevan kohdan arvostelu on saatu tehdyksi.

- koiran omistaja/ohjaaja ei noudata tuomarin ohjeita tai jollain muulla tavoin yrittää vaikuttaa arvosteluun koepäivän aikana.
- jos koira ollaan koettelemassa jänikselle tai ketulle eikä ajavan koiran käyttö kauriin saksanhirven tai kuusipeuran metsästyksessä ole sallittua, pätee seuraava:

Nelivuotiaat ja sitä vanhemmat koirat

Jos koira ajaa/seuraa kaurista/saksanhirveä/kuusipeuraa, päätetään koe ja koira saa 0-palkinnon. HUOM! Jos koira antaa ääntä kauriin/saksanhirven/kuusipeuran jäljelle vain silloin kun se näkee pakenevan eläimen tai jos se haukkuu lyhyen sarjan pöyhittäessään tuoreen kauriin/saksanhirven/kuusipeuran jäljen (merkitsemishaukku), ei sitä lasketa ajoksi.

Seuraavaan kokeeseen kieltoaikana saa tämä koira osallistua vain hyväksytyt RR-kokeen jälkeen.

Alle nelivuotiaat koirat

Jos koira ennen 1. lokakuuta ajaa/seuraa kaurista/saksanhirveä/kuusipeuraa korkeintaan kymmenen minuuttia ja jättää vapaaehtoisesti jäljen tai jos se voidaan kutsua pois ajosta, voi koe jatkua. Jos ajo on pidempi kuin kymmenen minuuttia tai jos koira ajaa kaurista/saksanhirveä/kuusipeuraa kieltoaikana tietyissä lääneissä (1. tammikuuta tai 1. helmikuuta) tai jos lääninhallitus on rajoittanut metsästystä ajavalla koiralla esimerkiksi syvästä lumesta tai karkeasta kelistä johtuen, keskeytetään koe välittömästi ja koira saa 0-palkinnon.

4.8 KOKEEN UUSIMINEN

Kokeen uusiminen on mahdollista jos

- koealueella on joko näköhavainnon tai jäljen perusteella todettu olevan susi. Ensisijaisesti tulee kokeilupaikka muuttaa turvalliseen maastoon.
- kollegio tai paikallisyhdistyksen tai rotujärjestön johtokunta toteaa, ettei koira voida arvostella oikeudenmukaisesti sellaisesta syystä, joka ei ole koiran tai ohjaajan aiheuttama.

4.9 KAURISVAPAUSSKOE

4.9.1 Yleistä

RR-koe voidaan toteuttaa ajalla alkaen 1. 10. ja päättyen kauriin metsästysajan loppumiseen kussakin läänissä. Hyväksytystä RR-kokeesta koira saa RR-todistuksen. Koira voi saada vain yhden RR-todistuksen yhdessä metsästyskaudessa. RR-koe tulee suorittaa päivänvalossa. Jos RR-koe suoritetaan saman päivän aikana ajokokeen kanssa, tulee RR-koe suorittaa aamulla koiran ollessa levännyt. Kun RR-koe on päättynyt, tulee koira kytkeä ja aloittaa ajokoe uudella irtilaskulla uudessa maastossa.

Kaurisvapauskoe

Koiran tulee työskennellä kytkemättömänä vähintään 30 minuuttia.

RR-kokeessa koiran tulee joutua havaittujen kauriiden kulkujäljelle heti ja viimeistään 10 minuutin kuluttua havainnosta. Koe on suunniteltava niin, että koira on varmuudella tavannut kauriit olematta ohjaajan välittömässä kontrollissa ja ilman, että se on ennen kauriskontaktia huomannut tuoreet jäniksen tai ketun jäljet. Jos koira aloittaa normaalin haun ja löytää jäniksen tai ketun yöjäljen koetteluajana, ei sitä pidetä esteenä kokeen hyväksymiselle.

Kokeen uusiminen

Koiran testaus uusitaan, jos

- arvosteleva tuomari ei ole havainnut kauriita.
- koira on heti löytänyt tuoreen jäniksen tai ketun jäljen, jolloin tuomari ei ole voinut arvioida koiran mahdollista kiinnostusta kauriisiin.
- koe häiriintyy jostain muusta syystä, esimerkiksi vieraan koiran vuoksi.

Ei hyväksytty

annetaan koiralle, joka

- on huonossa kunnossa, harjoittamaton tai väsynyt aikaisemmasta metsästyksestä.
- ei hae vapaaehtoisesti tai kieltäytyy hakemasta.
- aloittaa ajon ajohaukulla. Jos koira antaa ääntä ainoastaan kauriin jäljellä nähdessään pakenevan kauriin tai jos se haukkuu lyhyen matkan tuoreella kauriin jäljellä, ei sitä lasketa ajoksi.
- seuraa jälkeä äänettä enemmän kuin 50 metriä ollen kiinnostunut jäljestä.
- osoittaa kiinnostusta johonkin muuhun sorkkaeläimeen kuin kauriiseen.
- häviää koealueelta tai jos ohjaaja häiritsee koetta.

5. ARVOSTELU JA PALKINTOSIJAN MÄÄRÄYTYMINEN

5.1 YLEISTÄ

Ominaisuuksien arvostelun tulee olla luvun 6 johdannossa kerrottujen suuntaviivojen mukaista.

Ominaisuuspisteet annetaan suoralla asteikolla, jossa erinomainen ominaisuus antaa 5 pistettä aleten siitä aina 0 pisteeseen, joka tarkoittaa vakavaa virhettä. Skaalan ääripäiden tulee kuvata eroa erittäin hyvien, keskivertoisten ja vähemmän hyvien koirien välillä.

Jos koira tulee suljetuksi vakavan virheen vuoksi, tulee kuitenkin pisteyttää ne ominaisuudet, jotka on mahdollista arvostella. Syy sille, että koira on saanut vakava virhe-arvostelun, on selitettävä ajokoekertomuksessa.

Ennen kuin koiralla annetaan vakavasta virheestä 0-arvostelu, tulee tuomarin vakuuttavasti pystyä perustelemaan arviointinsa. Jos ajoaikaa sallitulle eläimelle on alle 20 minuuttia, tulee vain kohdat 1, 2 ja 7 arvostella numerolla. Jos ajoeläintä ei ole todettu tai jos ajoeläin on todettu ei-sallituksi, arvostellaan numerolla vain kohta 7.

5.2 ULKOPUOLISET TEKIJÄT JA SÄÄ

Tuomarin tulee koiraa arvioidessaan ottaa huomioon erityiset olosuhteet, jotka voivat vaikuttaa koiran esitykseen. Merkittävät sää- ja/tai maasto-olosuhteet merkitään ajokoepöytäkirjaan.

5.3 VARSINAISEN AJOTYÖSKENTELYN SEURAAMINEN

5.3.1 Eri ajojen yhteen laittaminen

Samana eläinlajin useammat ajot voidaan laskea yhteen, jos:

- jos koira ajon tai hukan aikana ottaa ajoon uuden eläimen.
- jos hukka johtuu koirasta riippumattomasta syystä (ajettava ammuttiin, ajettava meni luolaan tms.). Luolaan mennyttä eläintä ei saa ajaa ulos ajon jatkumistarkoituksessa. Jos koira ottaa kiinni ajettavan, ei ajoaikaa voi laskea yhteen toiseen ajoon.
- jos koira kytketään liikennöidyllä tiellä, rautatiellä tai petoeläimen läheisyydessä tarkoituksena estää koiran joutuminen hengenvaaraan.
- ajo päättyy vaikeaan esteeseen, esimerkiksi vesistö, aita tai vastaava.

Kun eri ajojen ajoaikoja lasketaan yhteen, käyttää koira seuraavasta saman eläinlajin ylösotosta alkaen sitä kokonaisaikaa, joka sillä jäi käyttämättä edellisestä ajosta.

5.3.2 Ajoajan kirjaaminen

Sallitun ajoeläimen yhteen lasketut ajoajat huomioidaan ja merkitään pöytäkirjaan. Beaglella ei huomioida ajoaikaa, joka ylittää 90 minuuttia. Vain sellainen ajo huomioidaan, jonka koiraa arvioiva tuomari on itse todennut. Ulkopuolisen toteamaa ajoa ei oteta huomioon.

Kun koiran on ajanut ensimmäiseen palkintoon oikeuttavan ajan, tulee tuomarin pyytää koiran kytkemistä.

5.3.3 Hukka

Alle viiden minuutin katkot (nk. ei-merkittävä hukka) lasketaan ajoaikaan.

Yli 60 minuutin pituinen hukka määritellään kenraalihukaksi, jonka tapahduttua koira tulee kytkeä ja irtilaskea uudessa paikassa.

Jos hukka on kestänyt alle 60 minuuttia ja jos koiran omistaja valitsee ajoerän keskeyttämisen, tulee koira kytkeä ja irtilaskea uudessa paikassa.

Kenraalihukan syy tai syy siihen, miksi koettelu keskeytettiin ennen kuin ensimmäiseen palkintoon riittävä ajoaika oli saavutettu, tulee mahdollisuuksien mukaan merkitä pöytäkirjan kohtaan ”Ajoekokertomus”. Jos ajo painuu kuulumattomiin ja palaa takaisin kuuloetäisyydelle, voidaan korkeintaan kahdesta tällaisesta tapahtumasta laskea yhteensä korkeintaan 15 minuuttia kuuluvaksi ajoaikaan.

5.4 PALKINTOSIJAT / PALKINTOSIJAPISTEET

5.4.1 Palkintosijan yleiset vaatimukset

Jotta palkintosija voidaan myöntää, on ajoeläimen laatu todettava. Katso luku 4.6

Katso luvusta 5.4.2 kunkin palkintosijan vaatimukset ajoajalle ja ajalle, jonka koira on ollut kytkemättä.

Lisäksi vaaditaan, että koiran tulee olla nähtävillä vähintään kolmen tunnin ajan koepäivän loppumisen jälkeen.

Jos tämä ei toteudu, tulee syy siihen selvittää. Arvostelun tulos tulee tuolloin vahvistaa vasta myöhemmin. Jos syy on ollut koirasta johtumaton (esim. ulkopuolinen on kytkenyt koiran koalueella tai sen läheisyydessä), voidaan koiralle myöntää palkinto etukäteen.

Myös sellaiselle koiralle, jonka koe keskeytettiin tapahtuneen vahingoittumisen perusteella (esimerkiksi villisian hyökkäys, petoeläin, kolari), voidaan palkinto myöntää etukäteen.

Jos koira saa jonkun kohdan arvosteluksi 0 pistettä = vakava virhe, tulee koe lopettaa eikä palkintosijaa myönnetä. Syy vakava virhe-arvostelun antamiseen tulee selittää ajokokertomuksessa.

Jos tuomari ei ole voinut arvostella jotain ominaisuutta, laitetaan tämän ominaisuuden kohdalle koepöytäkirjaan merkintä KEB (kan ej bedömas - ei voida arvostella).

5.4.2 Ajoajat ja palkintosijojen pistevaatimukset

Pisterajoja palkintosijoja varten ei ole, poikkeuksena se, että vakava virhe (0) estää palkitsemisen. Muutoin vaikuttavat vain ajoajat.

D-cert*. Tuomari voi ehdottaa D-cert-arvoa koiralle, joka koepäivän aikana osoittaa hyvin käyttökelpoisia ominaisuuksia suurimmassa osassa arvosteltavia ominaisuuskohtia. Tämä edellyttää, että koiran ansaitsee koepäivän aikana kaksi ensimmäistä palkintoa hyväksytylle ajoeläimelle tai vaihtoehtoisesti joko yhden ensimmäisen palkinnon tai kaksi toista palkintoa jänikselle. Kollegio vahvistaa tuomarin ehdotuksen.

*D-cert myönnetään dreeverille vain kansainvälisessä ajokokeessa (CACIT).

BASSET

Jotta basset voi saavuttaa ensimmäisen palkinnon, tulee sen olla kokeessa kytkemättömänä vähintään neljän tunnin ajan. Katso poikkeukset luvusta 4.4.

1. palkinto: 60 minuuttia tai 2 x 45 minuuttia ***

2. palkinto: 45 minuuttia

3. palkinto: 30 minuuttia

*** Jokaisen ≥ 45 minuutin ajojen, joiden lasketaan oikeuttavan ensimmäiseen palkintoon, tulee olla saavutettu 90 minuutin sisällä ylösootosta. 2x45 minuutin ajot voivat olla eri ajoeläimelle.

BEAGLE JA DREEVERI

Jotta beagle tai dreeveri voi saavuttaa ensimmäisen palkinnon, tulee sen olla kokeessa kytkemättömänä vähintään neljän tunnin ajan. Katso poikkeukset luvusta 4.4.

1. palkinto: 90 minuuttia tai 2 x 60 minuuttia ****

2. palkinto: 60 minuuttia

3. palkinto: 45 minuuttia

*** *Alle 90 minuutin ajoissa, joiden lasketaan oikeuttavan ensimmäiseen palkintoon, tulee 60 minuuttia olla saavutettu 120 minuutin sisällä ylösotosta. Dreevereillä ajot voivat olla eri ajoeläimelle. Beaglella tämä pätee vain kauriille.

6. AJOKOKEEN OHJEET

Johdanto

Nämä ohjeet on lisätty auttamaan tuomareita arvioimaan koiraa ja sen jälkeen antamaan koiralle ne pisteet, jotka se suorituksellaan ansaitsee. Toiveena on lisäksi se, että samanlaisen tilanteen arvostelu johtaa samoihin pisteisiin riippumatta siitä, kuka koiraa arvostelee. Koska koiran työ monesti arvioidaan subjektiivisesti, on arvosteluissa väistämättä tiettyä vaihtelua. Jotta tämä vaihtelu saataisiin mahdollisimman vähäiseksi, suositellaan tuomarille aktiivista GPS-laitteen käyttöä ja sen antamaan tietoon tukeutumista. On kuitenkin tärkeää mainita, että tekniset apuvälineet eivät koskaan voi korvata tuomarin suoria havaintoja koiran työskentelystä. Edelleenkin on välttämätöntä, että tuomari seuraa ajoa ja tekee parhaansa nähdäkseen ajettavan ja koiran niin usein kuin mahdollista.

Tämän lisäksi mahdollisuuksia johdonmukaiseen ja oikeaan arviointiin lisää se, että tuomari noudattaa ohjeita niin tarkasti kuin mahdollista ja ottaa osaa kollegioon ja tuomarikokouksiin. Jos tuomari on edelleen epävarma, tulee kollegion toimia tukena ja apuna.

Ajoajan, ominaisuuksien arvostelun ja lisämerkintöjen lisäksi tulee metsästysinto arvioida ja kirjata rotujärjestön ohjeiden mukaan.

6.1 YLEISTÄ

Arvostelu tulee suorittaa sellaisissa olosuhteissa, jotka ovat mahdollisimman lähellä tavallista metsästystilannetta. Koira arvostellaan vain sen perusteella, mitä se esittää koepäivän aikana. Arvostelun tekee tuomari, jolla saattaa olla käytettävissään toinen tuomari, oppilas, kokelas tai etukäteen nimetty opas, jotka kokeen johto on hyväksynyt.

6.2 AJOELÄIN, JOHON KOIRA EI OLE TOTTUNUT

Kokeen aikana koira saattaa törmätä sellaisen luvallisen eläimen jälkeen tai ottaa ylös sellaisen luvallisen eläimen, jota se ei ole ennen kohdannut metsästystilanteessa tai josta kuljettaja yrittää vieroittaa koira. Jos koira osoittaa välinpitämättömyyttä tällaista eläintä kohtaan hukan aikana tai jos se ajaa tällaista eläintä vain lyhyen aikaa, ei sitä voida katsoa koiran viaksi sen ominaisuuksia arvosteltaessa jos omistaja on ilmoittanut tästä ennen koiran irtilaskua.

Momentti 1 – Haku / ylösottotyöskentely

Työskentelyn haussa ja yöjäljellä tulisi johtaa mahdollisimman nopeaan ylösottoon. Niillä roduilla, jotka hakevat kohtuullisella nopeudella ja vauhdilla, tulee metsästysintoa ja kylmän ja kuuman jäljen erottamiskykyä pidettävä erittäin tärkeänä ominaisuutena. Koira ei tule laskea irti suoraan nähdyn riistan jäljelle ennen kuin tämä ominaisuus on arvosteltu. Jos koira on ottanut ajettavan ylös ilman varsinaista hakua ja jälkityöskentelyä, tulee koiralla antaa ylimääräinen mahdollisuus tämän ominaisuuden arvostelua varten, jotta se voi saavuttaa tästä ominaisuudesta korkeammat pisteet (3-5). Nämä pisteet edellyttävät omatoimista ylösottoa. Kielletyn eläimen jäljellä työskentely ja ylösotto ei voi olla tämän ominaisuuden arvostelun perusteena. Liiallinen lähihakuisuus tai liian laaja haku merkitään rastilla pöytäkirjaan.

Erinomainen 5 p

Annetaan seuraavassa tapauksessa:

- Kun koira osoittaa energiaa, tahtoa ja intoa hakiessaan vauhdilla maaston läpikotaisin. Vauhdin, järjestelmällisyyden, haun laajuuden ja yhteydenpidon ohjaajaan tulee pysyä erinomaisena koko koepäivän ajan. Lisäksi koiran tulee työskennellä tehokkaasti, suunnitelmallisesti ja selvittää pitkät/vaikeat jäljet järkevästi rengastamalla ja saada hyväksytyt ajoeläin ylös vähintään kahdesti.

Erittäin hyvä 4 p

Annetaan seuraavassa tapauksessa:

- Kun koira tehokkaasti ja järjestelmällisesti hakee maaston läpi normaalilaajuudella pitäen hyvin yhteyttä ohjaajaansa. Koira työskentelee nopeasti, tehokkaasti ja järjestelmällisesti, järkevästi rengastaen saaden ylös hyväksytyt ajoeläimet. Nopeuden, systemaattisuuden, hakulaajuuden ja yhteydenpidon ohjaajaan tulee säilyä erittäin hyvänä koko koepäivän ajan.
- Voidaan antaa myös silloin, kun koira saa ylös vähintään kaksi sallittua ajoeläintä koepäivän aikana, mutta käyttää edellistä pidemmän ajan tavallisella jäljellä.

Hyvä 3 p

Annetaan seuraavassa tapauksessa:

- Kun koira suorittaa normaalin jälkityöskentelyn, joka johtaa ylösottoon. Normaalin jälkityöskentelyn tunnistaa pääasiassa siitä, että koiran työskentely on tehokasta ja järjestelmällistä. Nopeuden, järjestelmällisyyden, haun laajuuden ja yhteydenpidon ohjaajaan tulee säilyä hyvänä koko koepäivän ajan.
- Kun kaksi tai useampi jälkityöskentely johtaa koepäivän aikana hyväksytyt ajoeläimet ylösottoon, mutta koiralla ei ole ollut mahdollisuuksia osoittaa tai se ei ole pystynyt osoittamaan tehokkuutta ja järjestelmällisyyttä haun ja jälkityöskentelyn aikana.

Hyväksyttävä 2 p

Annetaan seuraavassa tapauksessa:

- Koira saa ajettavan ylös koepäivän aikana, mutta ylösottoon kuluu paljon aikaa johtuen esimerkiksi lähihakuisuudesta.
- Koira saa ajettavan ylös koepäivän aikana, mutta ylösottoon kuluu paljon esimerkiksi ei-systemaattisen hakutyylin vuoksi.
- Koira saa ajettavan ylös normaalin jälkityöskentelyn jälkeen, mutta ilman sitä edeltävää kylmähakua.
- Kun ylösotto tapahtuu ilman sitä edeltävää kylmähakua ja/tai jälkityöskentelyä.
- Kun koira ei löydä jälkeä, mutta vauhti, järjestelmällisyys, hakulaajuus ja yhteydenpito kuljettajaan ovat hyviä.

Huono 1 p

Annetaan seuraavassa tapauksessa:

- Kun koiran työskentelystä puuttuu suurelta osin energisyys, metsästysinto ja järjestelmällisyys tai jos se hakee hitaasti, kävellen suurimman osan ajasta.
- Jos koira on aivan liian lähihakuinen.
- Jos koira on aivan liian laajahakuinen.
- Jos hakutyöskentely ei johda ylösottoon, vaikka jälki on selvästi todettavissa.
- Jos koira osoittaa itsepäistä puurtamista.

Vakava 0 p

Annetaan seuraavassa tapauksessa:

- Jos koira jatkuvasti kieltäytyy kylmähausta.
- Jos koira jatkuvasti kieltäytyy jälkityöskentelystä.
- Jos koiran työskentely on kaikkiaan päämäärätöntä.

Momentti 2 – herättely jäljellä

Viitataan alla olevaan taulukkoon koskien kutakin rotua ja ajoeläintä.

Jos koira suorittaa ajot eri ajoeläimillä, tulee jäljellä herättelyn arvostelun perustua ensimmäisen eläimen jäljellä herättelyyn. Muihin ajoihin liittyvä jäljellä herättely merkitään ajokoepöytäkirjaan.

- **Ei herättelyhaukkua.**
- **Yksittäisiä herättelyhaukkuksia.** Annetaan koiralle, jonka herättelyhaukkuksia ovat yksittäisiä ja jotka esiintyvät joko pitkin väliajoin tai jotka eivät toistu.
- **Kohtuullista herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle:
 - a) jonka herättelyhaukut ovat yksittäisiä ja jotka toistuvat lyhyin väliajoin.
 - b) joka antaa lyhyitä herättelyhaukkusarjoja, jotka toistuvat pidemmin väliajoin.
 - c) joka yksittäistapauksissa antaa pidempiä hakuhaukkusarjoja, jotka eivät kuitenkaan toistu.
- **Runsasta herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle:
 - a) joka antaa lyhyitä herättelyhaukkusarjoja lyhyin väliajoin.
 - b) joka antaa pidempiä herättelyhaukkusarjoja, jota toistuvat pidemmin väliajoin.
- **Hyvin runsasta herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle, joka antaa pidempiä herättelyhaukkusarjoja, jotka toistuvat lyhyin väliajoin.
- **Ajoa muistuttavaa herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle, jonka herättely on niin runsasta, että herättelyä ei pysty erottamaan ajohaukusta. Tällöin on vaikeaa tunnistaa sitä, onko ajo alkanut ja milloin se alkoi.

	Ei herättelyä	Yksittäisiä herättelyhaukkuksia	Kohtuullista herättelyhaukkua	Runsasta herättelyhaukkua	Hyvin runsasta herättelyhaukkua	Ajoa muistuttavaa herättelyhaukkua
Basset / Dreeveri Jänis	4 p	5 p	3 p	2 p	1 p	0 p
Beagle Jänis	3 p	5 p	4 p	2 p	1 p	0 p
Basset / Dreeveri Sorkkaeläin ja kettu	3 p	5 p	4 p	2 p	1 p	0 p
Beagle Sorkkaeläin	2 p	4 p	5 p	3 p	1 p	0 p
Beagle Kettu	1 p	3 p	4 p	5 p	2 p	0 p

Momentti 3 – Ajotyöskentely

Ajo on ajokokeen tärkein tekijä. Tuomarin tulee sen vuoksi yrittää päästä näköetäisyydelle sekä ajettavasta, että koirasta niin usein kuin mahdollista, jotta työskentely ajojäljellä ja hukalla voidaan arvostella useita kertoja ajon aikana. Ajoa ei kuitenkaan saa häiritä. Ajossa voi olla jaksoja, jolloin koiran äänenanto on hyvin katkonaista. Tuomarin tulee silloin olla erityisen tarkkana todetakseen, vaikuttaako asiaan vaikeakulkuinen maasto tai muu vaikea olosuhde. Tällaisessa tapauksessa ei tiukkaa, jäljellä etenevää koiraa voi rangaista vähäisestä äänenannosta.

Jos tuomari toteaa, että koira on rehellinen, mutta tiukka, voidaan kaikki äänen anto laskea koiran hyväksi. Jos koiran on sitä vastoin löysä, voidaan ainoastaan yhtenäisen ajohaukku, joka selvästi osoittaa etenevää ajoa, laskea koiran hyväksi.

Korkeat pisteet annetaan koiralle, jonka ajotapa, ajovauhti ja hukkatyöskentely johtavat pitkiin, yhtenäisiin ajon osuuksiin ja vähäisiin hukkiin. Tällöin tuomari pystyy arvostelemaan kaikki ajotyöskentelyyn kuuluvat seikat. Ajotyöskentely arvostellaan vain yli 20 minuutin ajoista, joissa yhtenäisten ajo-osuuksien pituudet ovat riittävän pitkiä luotettavaa arvostelua ajatellen. Jos koiran ajotapa ja –vauhti eivät ole sellaisia, mitä rodulta odotetaan, tulee se merkitä ajokoekertomukseen, esimerkiksi syy siihen, miksi ajo päättyi ennen ajoajan täyttymistä. HUOM! Jos kauris, saksanhirvi tai kuusipeura ei kierrä ajossa rauhallisesti koealueella, vaan poistuu kauas häiriinnyttyään esimerkiksi toisen koiran tai ihmisten vuoksi, ei koiraa voi tästä rangaista.

KEB: Kun ajo kestää vähemmän kuin 20 minuuttia.

Erinomainen 5 p

Annetaan koiralle

- joka erittäin hyvän ajovarmuuden ja tehokkaan hukkatyöskentelyn avulla pitää ajoeläimen liikkeellä niin, että ajossa on hyvin vähän katkoja eikä lainkaan merkittäviä hukkia. Tai jos koira pystyy sotkeutumatta ja viisaasti työskentelemällä selvittämään vaikeat hukat esimerkiksi jäisellä/kuivalla tiellä tai joissain muissa vaikeissa tapauksissa (suot, joet jne.).
- lisäksi kauriin/saksanhirven/kuusipeuran ajossa koiralla on sellainen ajotapa ja –vauhti, joka saa ajettavan kiertelemään rauhallisesti metsästyskohteessa/koemaastossa.
- Beaglella ja dreeverillä vaaditaan yllä olevien lisäksi vähintään ensimmäiseen palkintoon oikeuttava ajoaika.

Erittäin hyvä 4 p

Annetaan koiralle

- joka korkean ajovarmuuden ja tehokkaan hukkatyöskentelyn avulla pitää ajoeläimen liikkeellä niin, että ajossa on vähän katkoja, jolloin pääosa ajosta koostuu pitkistä, yhtäjaksoisista osuuksista. Merkittävät hukat yksinkertaisemmalla jäljellä ovat sallittuja.
- lisäksi kauriin/saksanhirven/kuusipeuran ajossa koiralla on sellainen ajotapa ja –vauhti, joka saa ajettavan kiertelemään rauhallisesti metsästyskohteessa/koemaastossa.
- Beaglella ja dreeverillä vaaditaan yllä olevien lisäksi vähintään toiseen palkintoon oikeuttava ajoaika.

Hyvä 3 p

Annetaan koiralle

- joka pitää ajettavan liikkeellä normaaliin tapaan. Merkittävät hukat ovat sallittuja. Koira voi ajaa ilmapainulla hyvässä tuntumassa ajettavaan tai lyhyempinä jaksoina, ajotavan ei saa kuitenkaan koskaan vaikuttaa negatiivisella tavalla kauriin/saksanhirven/kuusipeuran haluun kierrellä rauhallisesti metsästyskohteessa/koemaastossa. Vähäistä ohijuoksua jäljeltä voi esiintyä.
- Beaglella ja dreeverillä vaaditaan yllä olevien lisäksi vähintään kolmanteen palkintoon oikeuttava ajoaika.

Hyväksyttävä 2 p

Annetaan koiralle

- jolla on hyväksyttävä ajovarmuus ja kauriille/saksanhirvelle/kuusipeuralle sopiva ajotapa, mutta ajo koostuu suurelta osin lyhyistä jaksoista ja merkittävistä hukista.
- joka ajaa rauhallisesti ja sujuvuudeltaan normaalisti, mutta jos ajo ei oikeuta palkitsemiseen

Huono 1 p

Annetaan koiralle

- jonka ajotapa ei sovellu kauriille/saksanhirvelle/kuusipeuralle. Ajokoepöytäkirjaan merkitään ”ei sopiva kauris-, saksanhirvi- tai kuusipeurakoira”.
- joka jättää hukan aivan liian lyhyen ajan jälkeen eikä itsenäisesti palaa hukkapaikalle.
- joka usein hukalta palaa ajojälkeä takaisin päin sen sijaan, että rengastaisi hukkapaikalla.
- jonka ajo on hyvin hidasta, jolloin yhteys ajettavaan on huono.
- joka työskentelee usein laiskasti, yli-innokkaasti tai jolla on jostain muusta syystä vaikeuksia, jotka johtavat moniin jäljeltä harhautumisiin ja hukkiin. Ajo koostuu vain lyhyistä jaksoista ja monista hukista.
- joka satunnaisesti kertaa ajojäljellä lyhyempiä jaksoja.
- joka satunnaisesti ajaa takajälkeen lyhyempiä jaksoja.
- joka ajaa usein ilmapainulla aivan liian kovavauhtisesti tai joka ajaa liian hitaalla vauhdilla.
- joka puurtaa itsepäisästi hukalla.

Vakava 0 p

Annetaan koiralle

- jolla on aina suunnittelematon hukkatyöskentelytapa.
- joka usein ajaa takajälkeen pitkiä jaksoja.
- joka ajaa ilman, että edessä on riistaa.

- joka kerta toistuvasti ajojäljellä.
- joka on ilmiselvästi ilmasta ajava maastosta riippumatta.
- joka säännöllisesti jää kauas jälkeen ajettavasta.
- jolla on niin nopea ja yli-innokas ajotapa, että ajettavan käy todennäköisesti huonosti.

Momentti 4 – Herättely hukalla

Herättelyyn hukalla on suhtauduttava ankarammin kuin herättelyyn jäljellä.

KEB: Kun herättelyä hukalla ei ole voitu arvostella

- Ei herättelyhaukkua
- **Yksittäisiä herättelyhaukahduksia.** Annetaan koiralle, jonka herättelyhaukahdukset ovat yksittäisiä ja jotka esiintyvät joko pitkin väliajoin tai jotka eivät toistu.
- **Kohtuullista herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle:
 - a) jonka herättelyhaukut ovat yksittäisiä ja jotka toistuvat lyhyin väliajoin.
 - b) joka antaa lyhyitä herättelyhaukkusarjoja, jotka toistuvat pidemmin väliajoin.
 - c) joka yksittäistapauksissa antaa pidempiä hakuhaikkusarjoja, jotka eivät kuitenkaan toistu.
- **Runsasta herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle:
 - a) joka antaa lyhyitä herättelyhaukkusarjoja lyhyin väliajoin.
 - b) joka antaa pidempiä herättelyhaukkusarjoja, jota toistuvat pidemmin väliajoin.
- **Hyvin runsasta herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle, joka antaa pidempiä herättelyhaukkusarjoja, jotka toistuvat lyhyin väliajoin.
- **Ajoa muistuttavaa herättelyhaukkua.** Annetaan koiralle, jonka herättely on niin runsasta, että herättelyä ei pysty erottamaan ajohaukusta.

Ilman herättelyhaukkua	Yksittäisiä herättelyhaukahduksia	Kohtuullista herättelyhaukkua	Runsasta herättelyhaukkua	Hyvin runsasta herättelyhaukkua	Ajoa muistuttavaa herättelyhaukkua
5 p	4 p	3 p	2 p	1 p	0 p

Momentti 5 – Haukku/kuuluvuus

Pisteytyksessä tulee kuuluvuuden pitkältä etäisyydeltä olla ratkaiseva ominaisuus. Kaksi- ja moniäänisyys parantaa kuuluvuutta ja haukun intohimoisuutta, jotka tulee palkita. Samoin koiran kyky antaa voimakasta haukkua, jolla on hyvä tunkeutuvuus maastossa. Arvostelussa tulee ottaa huomioon maasto- ja tuuliolosuhteet, ilman selkeys tai utuisuus, metsän tiheys, lumiolosuhteet, liikenteen äänet tai muut tekijät, jotka vaikuttavat kuuluvuuteen. Tuomari voi käyttää arvostelussa apuna teknisiä apulaitteita, jotta etäisyys tulee varmemmin todettua. Ominaisuus pisteytetään vain yli 20 minuutin ajossa ja kun etenevän ajon osuudet ovat riittävän pitkiä kyllin luotettavan arvioinnin kannalta.

KEB: Kun ajon pituus ei ylitä 20 minuuttia.

Erinomainen 5 p

Annetaan silloin, kun haukku on erittäin voimakasta tai sointuvaa ja/tai intohimoista ja kun lisäksi ajoa voidaan seurata hyvin paljon pidemmältä etäisyydeltä kuin rodulle on luonteenomaista.

Erittäin hyvä 4 p

Annetaan silloin kun haukun kuuluvuus ja intohimoisuus ovat erittäin hyviä ja kun lisäksi ajoa voidaan seurata normaalissa maastossa ja normaaleissa sääolosuhteissa pidemmältä etäisyydeltä kuin rodulle on luonteenomaista.

Hyvä 3 p

Annetaan silloin kun haukun kuuluvuus on rodulle luonteenomainen ja kun ajon kulkua voidaan seurata normaalissa maastossa ja normaaleissa olosuhteissa.

Hyväksyttävä 2 p

Annetaan silloin kun haukun kuuluvuus normaalissa maastossa ja normaaleissa olosuhteissa on huonompi kuin on rodulle luonteenomaista.

Huono 1 p

Annetaan silloin kun haukun kuuluvuus on huomattavasti heikompi kuin on rodulle luonteenomaista ja kun ajo katoaa normaalissa maastossa.

Vakava 0 p

Annetaan silloin kun koiran ajohaukkua on hyvin vaikeaa kuulla. Tämä huolimatta siitä, että koira on lähietäisyydellä normaalissa maastossa, normaalikelillä ja normaaliolosuhteissa yleensä. Beaglella tämä pätee myös sellaiseen koiraan, jolla on ulvova haukku.

Momentti 6 – Äänenanto ajossa (sävykkyy)

Haukun sävyn tulee muuttua sen mukaan, mikä on koiran etäisyys ajettavaan. Jos koira antaa niin vähän haukkua, että tuomari ei pysty lainkaan tai pystyy vain työläästi seuraamaan ajon kulkua, tulee sille antaa alhaiset pisteet. Tämä pätee myös koiraan, joka on niin löysä, ettei tuomarilla on vaikeuksia päätellä sitä, ajaako koira vai antaako se hukalla ajoa muistuttavaa haukkua. Jotta koira voi saada 5 pistettä, tulee ajettava nähdä, jotta tuomari pystyy toteamaan koiran etäisyyden ajettavaan sekä matkassa että ajassa. Ominaisuus pisteytetään vain yli 20 minuutin ajossa ja kun etenevän ajon osuudet ovat riittävän pitkiä kyllin luotettavan arvioinnin kannalta.

KEB: Kun ajon pituus ei ylitä 20 minuuttia

Erinomainen 5 p

Annetaan koiralle, jonka haukku on koko ajon ajan sävykästä niin, että tuomari voi päätellä koiran etäisyyden ajettavaan haukun intensiteetin perusteella.

Erittäin hyvä 4 p

Annetaan koiralle, jonka haukku on suurimman osan ajoajasta sävykästä niin, että tuomari voi päätellä koiran etäisyyden ajettavaan haukun intensiteetin perusteella.

Hyvä 3 p

Annetaan silloin kun koiran haukun sävykkyy on hyvä.

Hyväksyttävä 2 p

Annetaan silloin kun koiran haukusta puuttuu sävykkyy.

Huono 1 p

Annetaan silloin kun koira on niin löysä tai tiukka, että tuomarilla on normaalitilanteessa vaikeuksia seurata ajon tapahtumia. Ajoajat voivat näissä tapauksissa tulla tulkituksi väärin joko liian pitkiksi tai liian lyhyiksi koiran äänenannon tyylistä riippuen. Ajokoepöytäkirjaan merkitään rastilla se, onko syynä arvosteluun löysyys vai tiukkuus.

Vakava 0 p

Annetaan koiralle, joka on niin harhaanjohtavan löysä tai niin tiukka, että ajon kulkua ei ole mahdollista seurata eikä ajoaikaa myöskään pysty määrittelemään.

Ajokoepöytäkirjaan merkitään rastilla se, onko syynä arvosteluun löysyys vai tiukkuus.

Momentti 7 – Yhteistyö/tottelevaisuus

Tässä kohdassa arvostellaan koiran tottelevaisuus ja yhteistyö ohjaajan kanssa.

Ominaisuuksilla on elintärkeä merkitys ajavalle koiralle. Hyvä yhteistyö/tottelevaisuus on nautittavan metsästyksen edellytys. Kauriin, saksanhirven ja kuusipeuran metsästyksessä on välttämätöntä, että koira ymmärtää keskeyttää silloin, kun sorkkaeläin on paennut kauas tai kun ajo on päättynyt ja etsiä välittömästi kuljettajansa. Kuljettajalla voidaan tarkoittaa myös aluetta, jossa koira päästettiin irti. Yhteistyö arvostellaan haun aikana, ajon aikana ja ajon päätyttyä.

On äärimmäisen tärkeää, että korkeat pisteet voi saavuttaa vain riittävän hyvän metsästyssuorituksen jälkeen. Jänis- ja kettumetsästyksessä on vähemmän merkityksellistä se, että koira palaa vapaaehtoisesti. Sen sijaan näissä metsästysmuodoissa tärkeämpää on se, että koira pysyy hukkapaikalla.

Tottelevaisuusvaatimukset ovat yhtä suuret riippumatta siitä, mitä eläintä koira metsästää. Yhteistyöhaluinen ja tottelevainen koira keskeyttää metsästyksen silloin kun kuljettaja sitä kutsuu.

Jos koiralla on palkintoon oikeuttavat ajot sekä kauriille/saksanhirvelle/kuusipeuralle, että tassuriistalle, tulee arvostelun perustua kauris/saksanhirvi/kuusipeuratyöskentelyyn.

KEB: Kun yhteistyötä ei voida arvostella esimerkiksi siitä syystä, että ajo on ollut lyhyt eikä koira ole jäänyt hukkapaikalle.

Ominaisuuspisteet	Kauris-/saksanhirvi- /kuusipeurakoirat	Jänis-/kettukoirat
Erinomainen 5 p	Annetaan koiralle, jolla on koepäivän aikana hyvä kontakti ohjaajaansa ja joka voidaan kutsua täydestä ajosta näkymättömistä ja kaukaa (yli 200 m) ohjaajastaan. Koiran tulee lisäksi koepäivän aikana välittömästi ja vapaaehtoisesti palata kuljettajansa luokse joissakin seuraavista tapauksista: - kun ajettava pakenee kauas - loppuhukan jälkeen palkintosijaan oikeuttavassa ajossa	Annetaan koiralle, jolla on koepäivän aikana hyvä kontakti ohjaajaansa ja joka voidaan kutsua täydestä ajosta näkymättömistä ja kaukaa (yli 200 m) ohjaajastaan.
Erittäin hyvä 4 p	Annetaan koiralle, jolla on koepäivän aikana hyvä kontakti ohjaajaansa ja joka voidaan kutsua täydestä ajosta lyhyemmältä etäisyydeltä, mutta silti ohjaajan näkymättömistä. Koiran tulee lisäksi koepäivän aikana välittömästi ja vapaaehtoisesti palata kuljettajansa luokse joissakin seuraavista tapauksista: - kun ajettava pakenee kauas - loppuhukan jälkeen palkintosijaan oikeuttavassa ajossa	Annetaan koiralle, jolla on koepäivän aikana hyvä kontakti ohjaajaansa ja joka voidaan kutsua täydestä ajosta lyhyemmältä etäisyydeltä, mutta silti ohjaajan näkymättömistä.
Hyvä 3 p	Annetaan koiralle, jolla on koepäivän aikana hyvä kontakti ohjaajaansa ja - joka ainoastaan palaa palkintoon oikeuttavasta ajosta vapaaehtoisesti ajotyöskentelyn loputtua - joka voidaan kutsua näkymättömistä jälki- tai hukkatyöskentelystä - joka voidaan kutsua täydestä ajosta silloin kun koira on kuljettajasta näköetäisyydellä. - kun koira keskeyttää ei-toivotun tai kielletyn eläimen ajon ja palaa kuljettajan luokse vapaaehtoisesti.	Annetaan koiralle, jolla on koepäivän aikana hyvä kontakti ohjaajaansa ja - joka voidaan kutsua näkymättömistä jälki- tai hukkatyöskentelystä - joka voidaan kutsua täydestä ajosta silloin kun koira on kuljettajasta näköetäisyydellä. - kun koira keskeyttää ei-toivotun tai kielletyn eläimen ajon ja palaa kuljettajan luokse vapaaehtoisesti.
Hyväksyttävä 2 p	Annetaan koiralle, joka - ainoastaan antaa kytkeä itsensä ajojäljeltä - voidaan kutsua luokse haulta - voidaan kutsua luokse jälki- tai hukkatyöskentelystä ollessaan näköetäisyydellä	Annetaan koiralle, joka: - ainoastaan antaa kytkeä itsensä ajojäljeltä - voidaan kutsua luokse haulta - voidaan kutsua luokse jälki- tai hukkatyöskentelystä ollessaan näköetäisyydellä
Huono 1 p	Annetaan - jos koira toistuvasti ajo- tai hukkatyöskentelyn päätyttyä aloittaa työskentelyn uudelle jäljellä ilman että on välillä hakenut kontaktin ohjaajaan. - jos ajettava pakenee kauas ja koira keskeyttää vasta sitten kun seurattava on loitonnut erittäin kauas. - jos koira huolimatta hyvästä kontaktista kuljettajaansa on vaikeasti luokse kutsuttavissa ja kytkettävissä.	Annetaan - jos koira toistuvasti ajo- tai hukkatyöskentelyn päätyttyä aloittaa työskentelyn uudelle jäljellä ilman että on välillä hakenut kontaktin ohjaajaan. - jos ajettava pakenee kauas ja koira keskeyttää vasta sitten kun seurattava on loitonnut erittäin kauas. - jos koira huolimatta hyvästä kontaktista kuljettajaansa on vaikeasti luokse kutsuttavissa ja kytkettävissä.

Vakava 0 p	Annetaan silloin, kun koira - ei välitä lainkaan pitää kontaktia ohjaajaan. - ei salli itseään kytkettävän ollessaan kuljettajan lähietäisyydellä. - palaa vasta yli kolmen tunnin kuluttua koepäivän päätyttyä, vaikka sillä olisi ollut paluumahdollisuus aikaisemminkin.	Annetaan silloin, kun koira - ei välitä lainkaan pitää kontaktia ohjaajaan. - ei salli itseään kytkettävän ollessaan kuljettajan lähietäisyydellä. - palaa vasta yli kolmen tunnin kuluttua koepäivän päätyttyä, vaikka sillä olisi ollut paluumahdollisuus aikaisemminkin.
------------	--	--

7. LISÄKIRJAUKSET

Norjassa otettiin jo vuodesta 1997 lähtien ajokokeissa käyttöön lisäkirjaukset tavallisten ominaisuusarvostelujen rinnalle. Myöhemmät analyysit näistä lisäkirjauksista ovat antaneet lupaavia tuloksia periytyvien ominaisuuksien kannalta tarkasteltuna. Koepäivän aikana mitataan yksinkertaisesti kellon avulla lukuisia asioita, jotka ovat objektiivisia mittaustuloksia koiran esityksestä.

Lisätiedot kirjataan kun kaikki ominaisuudet on arvosteltu, eli vähintään 20 minuutin ajon jälkeen ja kun ajoeläin on ollut sallittu. Jos koira on koepäivän aikana ajanut useita sallittuja ja todettuja eri eläinlajeja, kirjataan lisätiedot kunkin ajoeläimen parhaasta ajosta. Tässä kirjataan:

- minuutit jäljen löytymisestä ylösottoon
- minuutit ylösotosta ajon loppumiseen, joka voi olla kenraalihukka tai hetki, jolloin tarvittavat ajominuutit tulivat täyteen.
- pisimmän yhtäjaksoisen ajo-osuuden minuuttimäärä.
- pisimmän hukan kesto minuutteina.
- hukkien lukumäärä.
- jos koiralla on vähintään 60 minuutin ajoaika, merkitään se aika, joka kului ylösotosta siihen hetkeen, kun 60 minuutin ajoaika tuli täyteen. Jos koiralla on ollut koepäivän aikana useita yli 60 minuutin ajoja samalle ajoeläimelle, merkitään tiedot parhaasta ajosta.

Jäljeltä ylösottoon: _____ min, Ylösotosta 60 minuutin täyttymiseen: _____ min
 Ylösotosta ajon loppumiseen: _____ min, Pisin yhtäjaksoinen ajo-osuus: _____ min
 Pisin hukka: _____ min, Hukkien määrä: _____ kpl

8. TULOKSISTA TIEDOTTAMINEN

Rotujärjestö tiedottaa tuloksista SKK:lle, jalostusneuvonnalle ja koiran omistajalle viimeistään kolme viikkoa koekauden loputtua.

9. AJOKOETUOMARIN KOULUTUSTA, OIKEUKSIEN MYÖNTÄMISTÄ JA JATKOKOULUTUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

9.1 TARKOITUS

Säännöt on luotu antamaan luotettaville, kokeneille ja koirista kiinnostuneille metsästäjille mahdollisuus hankkia itselleen sellaiset taidot, jotka vaaditaan ajokoetuomarilta ja joihin kuuluu nykyaikaisen riistanhoidon, koiran pidon ja voimassa olevien ajokoesääntöjen huomioon ottaminen. Näiden taitojen ensisijaisena tavoitteena on jalostustiedon kerääminen mahdollisimman täsmällisellä tavalla.

9.2 YLEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

Oppilaiden ja kokelaiden tulee olla jäseniä rotujärjestössä, joka huolehtii oppilaiden ja kokelaiden koulutuksesta ja päteytymisestä. Jos tämä toteutetaan rotujärjestöjen (basset, beagle, dreeveri) yhteistyönä, hyväksytään jonkun näistä rotujärjestöistä antama koulutus.

Paikallisyhdistykset vastaavat tuomareiden valinnasta ja koulutuksesta ja koulutukseen ehdotettujen henkilöiden on täytettävä seuraavat ehdot:

- että hän on tunnetusti luotettava ja vastuuntuntoinen henkilö, jolla on hyvä arvostelukyky.
- että hänellä on usean vuoden kokemus metsästyksestä ajavalla koiralla ja että hänellä on kokemusta ajokokeista.
- ja että hän on pätevätyessään vähintään 18 vuoden ikäinen.

Oppilaan koulutus ja kokelaan pätevänti tulee tapahtua virallisessa kokeessa, kuitenkin yksi oppilaan harjoittelu voi tapahtua ajokoe-konferenssissa, johon liittyy asiaan kuuluva koiran irtilasku ja joka sisältää myös ajokoe-kollegion.

Oppilasta tai kokelasta ohjaavalla tuomarilla tulee olla vähintään kolmen vuoden kokemus toiminnasta ajokoetuomarina.

Oppilaan ja kokelaan tulee koetta läpi käytäessä seurata ohjaavaa tuomaria koko ajan.

Tuomarikollegion tulee hyväksyä ja todistaa oppilaan ja kokelaan pätevätyminen.

Tuomarin lausunto ja kollegion päätös oppilaan ja kokelaan pätevätyisestä kirjataan erityiselle Tuomarilausunto-lomakkeelle. Niitä on saatavissa rotujärjestön hallitukselta.

9.3 OPPILAAN KOULUTUS

Paikallisyhdistyksen tulee huolehtia tuomarioppilaan koulutuksesta. Koulutus voidaan järjestää joko tuomareiden jatkokoulutuksen yhteydessä (tuomarikonferenssi tai vastaava) tai erillisesti järjestetyillä tuomarikursseilla. Sopivaa opiskelumateriaalia ovat voimassa olevat ajokoesäännöt ja niihin liittyvät selvennykset ja ohjeet.

Kokeen johto nimittää oppilaita mukaan ottavat tuomarit. Yksi heistä nimetään oppilaiden koulutuksen päävastaavaksi. Hänen tulee tukea oppilaita ja toimia heidän edustajanaan. Oppilaan pätevätyminen tuomariksi edellyttää osallistumista vähintään kolmen koiran arvosteluun vähintään kahden eri tuomarin ohjauksessa ja vähintään kolmen koiran on tällöin ajettava niin, että kaikki ominaisuudet voidaan arvostella. Lisäksi vaaditaan, että sekä oppilaita kouluttava tuomari, että kollegio on hyväksynyt oppilaan työn näissä kokeissa. Kouluttava tuomari keskustelee oppilaan ja kokeen johdon kanssa ja sen perusteella päätetään siitä, milloin oppilas on valmis siirtymään kokelaaksi. Tämän jälkeen kokeen johto ehdottaa paikallisyhdistykselle oppilaan siirtymistä kokelaaksi, päätöksen tästä tekee paikallisyhdistyksen hallitus. Päätöksen mukaan tulee liittää hyväksytty tuomarilausuntolomake ja ajokokeen pöytäkirja.

Ohjaavan tuomarin tulee huolehtia siitä, että oppilaan pätevätyksellä on viime kädessä koulutuksellinen luonne. Myös oppilaan soveltuvuutta ja lähinnä halua seurata ajoa ja suhtautumista koeteltavaan koiraan ohjaajineen arvioidaan jatkuvasti. Asenteessa ja käyttäytymisessä havaitut virheet ja puutteet on oikaistava välittömästi, samoin kuin puutteet sääntöjen tuntemisessa. Tuomarioppilaan tulee laatia ajokoe-pöytäkirja yhdessä ohjaavan tuomarin kanssa ja molemmat allekirjoittavat pöytäkirjan. Kollegiossa oppilaan tulee osallistua ja harjoitella arvostellun koiran suorituksen esittelyä. Ohjaavan tuomarin tulee heti kollegion päättymisen jälkeen toimittaa valtuusmiehelle allekirjoitettu lausunto asiaan kuuluvassa muodossa. Valtuusmies tiedottaa kollegion päätöksestä tuomarilausunto-lomakkeella.

9.4 KOKELAAN PÄTEVÖITYMINEN

Tuomarikokelaan tulee ottaa huomioon se, että pätevätymistapahtuma on tentti ja että koiran arvostelusta voi kokelaan kanssa keskustella vasta kollegiossa. Kokelaan tulee suorittaa koiran arvostelu itsenäisesti ja täyttää itsenäisesti myös ajokoe-pöytäkirja. Kokelaan tulee kollegion kokouksessa esittää arvostelunsa ja päättää palkitsemisesta ennen avustavaa tuomaria. HUOM! Se voidaan hyväksyä, että kokelaan ja ohjaavan tuomarin

arvostelut eroavat yhdessä tai muutamassa arvostelukohdassa. Ratkaisevaa on se, miten he ovat kokeneet tilanteen, esittäneet sen yhdenmukaisesti ja asetusten mukaisesti.

Hyväksytyksi kokelaan pätevöitymiseksi katsotaan se, kun yksi tuomari ja kollegio hyväksyvät arvostelun. Arvosteltavan koiran tulee olla ajanut niin, että kaikki ominaisuudet on arvosteltu niin, yksi KEB-merkintä kuitenkin sallitaan. Jos koira ei ole ajanut riittävässä määrin, voidaan uusi pätevöityminen suorittaa heti seuraavassa sopivassa kokeessa. Kokelas, jonka pätevöitymistä tuomari ja kollegio eivät ole hyväksyneet, voidaan kollegion päätöksellä kutsua uuteen pätevöitymistilaisuuteen. Ohjaavan tuomarin tulee heti kollegion päättymisen jälkeen toimittaa valtuusmiehelle allekirjoitettu ajokoepöytäkirja sekä tuomarilausunto asiaan kuuluvassa muodossa. Valtuusmies tiedottaa kollegion päätöksestä tuomarilausunto-lomakkeella. Nämä asiakirjat tulee toimittaa paikallisyhdistyksen johtokunnalle.

9.6 OIKEUKSIEN MYÖNTÄMINEN

Paikallisyhdistyksen johtokunta toimittaa rotujärjestön hallitukselle kirjallisen ehdotuksen ajokoetuomarin oikeuksien myöntämisestä. Ehdotuksen mukaan on liitettävä allekirjoitetut oppilas- ja kokelaspöytäkirjat sekä tuomarilausuntolomake sekä oppilas-, että kokelasvaiheista. Tuomarioikeudet hyväksyy rotujärjestön hallitus, joka antaa myös tuomarikortin ja huolehtii tiedot keskusrekisteriin. Ajokoetuomarin oikeudet on rajattu olevan voimassa seuraavat viisi vuotta oikeuksien myöntämisestä alkaen laskettuna. Jos ajokoetuomari toimii tämän viiden vuoden aikana säännöllisesti tuomarina ajokokeessa ja/tai ottaa osaa tuomarikonferensseihin (tai vastaaviin), säilyvät hänen oikeutensa automaattisesti seuraavan viiden vuoden ajaksi. Paikallisyhdistyksen johtokunnan tulee pitää kirjaa ajokoetuomareiden osallistumisesta kokeisiin. Tämän rekisterin perusteella voidaan tarkistaa tuomareiden oikeuksien uusimis- tai lakkauttamistarve. Muutokset tilanteessa tulee ilmoittaa vuosittain rotujärjestön johtokunnalle, joka ilmoittaa niistä edelleen SKK:lle.

9.6 TÄYDENNYSKOLUTUS

Paikallisyhdistyksen tulee mahdollisuuksien mukaan kutsua joka vuosi ennen koekauden alkua tuomarit, kokelaat ja oppilaat tuomarikonferenssiin (tai vastaavaan). Tällaiseen tuomarikonferenssiin tulee sisältyä muun muassa katsaus voimassa oleviin koesääntöihin, niistä keskustelua, esiin nousevia kommentteja ja neuvoja. Tarkoituksena on pyrkiä niin yhdenmukaiseen arvosteluun kuin mahdollista. Tällaisessa tuomarikonferenssissa on eduksi, jos tilaisuuteen voidaan järjestää yhden tai useamman koiran käytännön arvostelu. Suosituksena on, että tällaiseen tuomarikonferenssiin kutsutaan ajokoetuomareita muista paikallisyhdistyksistä ja muista rotujärjestöistä. Rotujärjestö päättää keskitetystä koulutuksesta.